

Шенгенська зона: зміни заради стабільності

Стор. 12



НОВИНИ ЄС

**Варшавський імпульс
Східного партнерства**

Стор. 4

ОФІЦІЙНО

**Європейський Союз
консолідує зусилля**

Стор. 7

НОВИНИ СПІВПРАЦІ ЄС–УКРАЇНА

**Дипломати ЄС
відвідали Одещину**

Стор. 18



У Києві відбулася міжнародна конференція „Україна – ЄС: на шляху до єдиного енергетичного ринку” (стор. 16)



Завершено проект Twinning „Посилення регуляторної та юридичної спроможності НКРЕ щодо регулювання газового сектору” (стор. 16)

ДОВІРА ДО ВИБОРІВ ФОРМУЄТЬСЯ ВЖЕ СЬОГОДНІ

Євросоюз надто сконцентрувався на справі Юлії Тимошенко й не помічає інших проблем та процесів, що мають місце в Україні. Такий докір Комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле почув під час дискусії на конференції представників громадянського суспільства, яка відбулася у Варшаві напередодні саміту Східного партнерства. Звісно, Штефан Фюле це заперечив і продемонстрував добру обізнаність з усіма українськими реаліями. Зокрема, він звернув увагу на підготовку закону про вибори до Верховної Ради. За кілька днів до саміту з відповідною заявою виступив і Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра.

Євросоюз надає великого значення виборам загалом і виборчому законодавству зокрема. Це цілком логічно. Адже вибори – своєрідний момент істини, тест на відданість держави та її керівництва європейським цінностям. Під час виборчого процесу стають найбільш очевидними проблеми (якщо такі є) із забезпеченням прав опозиції, свободою висловлювань та зібрань, свободою медіа та правами на вільне волевиявлення. Власне, демократія починається саме з виборів.

Євросоюз позитивно оцінив українські президентські вибори 2010-го і негативно – місцеві, які відбулися торік у жовтні. Тому природною є увага до наступних виборів до Верховної Ради, які пройдуть за рік. Євросоюз підкреслює, що відповідний закон повинен забезпечувати такі їх результати, які якнайточніше відповідають волі громадян і щодо яких буде цілковита довіра і в Україні, і поза її межами. Ще з квітня 2008 року Євросоюз разом із ОБСЄ впроваджує проект „Допомога у зміцненні виборчого процесу в Україні”. ЄС виділив на нього €3,5 млн. Було, зокрема, підготовлено проект Виборчого кодексу, на чому наголосив у своїй заяві Жозе Мануел Пінту Тейшейра. Проте українське керівництво вибрало інший шлях – підготувало новий законопроект.

ЄС продовжує пильно відстежувати ситуацію. Всім в Україні варто пам'ятати, що довіра до результатів майбутніх виборів формується вже нині, на етапі підготовки законодавства. І ще одне – якщо все піде за планом і незабаром буде завершено роботу над Угодою про асоціацію, то її ратифікація державами-членами ЄС значною мірою залежатиме від демократичності виборчого процесу в Україні.

НОВИНИ ЄС

Варшавський імпульс Східного партнерства	4
Стан Євросоюзу: без об'єднання зусиль не обійтися	7
Угода про вступ уже у Хорватії	7
Економічний обрій захмарюється	8
Названо претендентів на Премію Сахарова	8
Вища освіта потребує змін	9
Учительські заробітки залишаються незначними	9

ЄВРОІНТЕРВ'Ю

Ірина Сушко: „Успішне виконання Плану дій з візової лібералізації цілком можливе”	10
Брюссель поставив першу оцінку	11

ТЕМА НОМЕРА

Розпочато реформу Шенгенського простору	12
Вето для Румунії й Болгарії	13
Боснійцям поновлять візи?	13

НОВИНИ СПІВПРАЦІ ЄС–УКРАЇНА

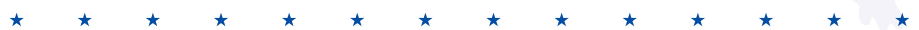
Михайло Гончар: „Позиція ЄС підштовхує Україну та Росію до газового компромісу”	14
Гюнтер Еттингер: „Україні час реформувати газовий сектор”	16
ЄС допомагає вдосконалювати законодавство	16
Виборча реформа має бути спільною	17
Євросоюз розкритикував вирок Юлії Тимошенко	17
Пізнання Одещини	18
Найголовнішим є результат реформ, а не розмови про них	20
Держслужбовці набули європейського досвіду	21
Мікрогранти для малих міст	21
ЄІБ допомагає модернізувати лінії електропередач	22
EUBAM використовує антикорупційний досвід Литви	22
Євросоюз готовий підтримати українське судочинство	23
Оголошено конкурс на волонтерську тематику	23

МОЛОДІЖНИЙ ФОРУМ

Живе спілкування з ровесниками з різних країн – це щось неймовірне!	24
Мобільна освіта: доступ до європейських університетів буде полегшено	25
Школярам розповідали про Євросоюз	25

НОН-СТОП

Туристична Мекка майже з нічого	26
---------------------------------	----



ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №10'11

Інформаційне видання Представництва Європейського Союзу в Україні
Засновник: Представництво Європейського Союзу в Україні
01024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 10
<http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/>

Керівник проекту – Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnychuk@eeas.europa.eu
Головний редактор –
Анатолій Марциновський

Редакційна група: Юлія Ємельянова,
Данило Марчишин

Видавець: ТОВ „Агенція комунікацій”
ТМ „Key Communications”
Адреса: 01033, м. Київ
вул. Саксаганського, 28, оф. 20
Тел./факс: (044) 201 64 94
Свідоцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПР від 17.03.2008 р.
Індекс видання 98603
ISSN 1725-0811
Підписано до друку 9.11.2011 р.
Друк: ТОВ „Новий друк”
02660, м. Київ, вул. Магнітогорська, 1
Наклад 5000 прим.
Розповсюджується безкоштовно.

Інтернет-версія: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/eurobulletin

Варшавський імпульс Східного партнерства



29–30 вересня у Варшаві відбувся другий саміт Східного партнерства. Його учасники обговорили підсумки більш ніж двох років існування ініціативи і внесли певні корективи з огляду на потреби нинішнього дня та найближчого майбутнього.

ДОВГОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ СКАСУВАННЯ ВІЗ... СКАСОВАНО

Інтенсивними були й двосторонні контакти між главами держав та урядів: саміт надав для цього чудову можливість.

– Держави-партнери на Сході залишаються пріоритетом для ЄС, – заявив у Варшаві Президент Європейської Ради Герман ван Ромпей. – За два роки, що минули від саміту в Празі, нам вдалося досягти прогресу й виробити цілі на наступне дворіччя.

Головними здобутками Східного партнерства нині було названо успішне просування переговорів з Угоди про асоціацію з Україною, процес виконання нею та Молдовою умов для отримання безвізового режиму з Євросоюзом. Також успішно триває імплементація п'яти флагманських ініціатив, які є частиною багатостороннього формату Східного партнерства і стосуються багатьох важливих секторів – управління кордонами, енергетики, транспорту, захисту довікля тощо.

Особливо було наголошено на важливості громадянського суспільства.

Паралельно із самітом у Варшаві пройшла велика конференція його представників з усіх держав Східного партнерства. Участь у форумі взяв Комісар ЄС з питань розширення і Європейської політики сусідства Штефан Фюле.

– Без добре функціонуючого і належно підтриманого громадянського суспільства Східне партнерство не має шансів на успіх, – висловив він своє переконання. – Ми розраховуємо на ваш внесок у просування порядку денного реформ і пришвидшення демократичних процесів у країнах-партнерах.

За результатами саміту було ухвалено спільну декларацію: „Східне партнерство базується на спільних цінностях, дотриманні прав людини та фундаментальних свобод, верховенстві права“, – йдеться у ній. – Всі країни, що беруть участь у Східному партнерстві, зобов'язуються відстоювати це через відповідні міжнародні інструменти. Кожна держава Європейського Союзу також має такі зобов'язання в рамках Договору про Європейський Союз. Учасники Варшавського саміту визнають європейські устремління та європейський вибір деяких партнерів

та їхню відданість побудові глибокої та сталої демократії. Вони підкреслюють особливу роль Східного партнерства в підтримці тих, хто прагне дедалі тісніших відносин з ЄС”.

Крім визнання європейських прагнень держав-партнерів, спільна декларація містить ще один надзвичайно важливий пункт, який стосується безвізового режиму. „Посилення мобільності в безпечному та добре керованому середовищі є однією з головних цілей Східного партнерства, – йдеться в декларації. – Ця мета передбачає угоди зі спрощення візової процедури та реадмісії як перший крок. Після укладення та ефективної імплементації цих угод ЄС і країни-партнери робитимуть поступові кроки в напрямі запровадження, у належний час, безвізових режимів на базисі індивідуального підходу за умови, що виконано вимоги для добре керованої та безпечної мобільності, які виписані у двофазових планах дій. У цьому контексті учасники Варшавського саміту відзначають прогрес, зроблений Молдовою та Україною щодо імплементації їхніх планів дій з ві-

зової лібералізації. Ці плани можуть слугувати моделлю для інших країн-партнерів, враховуючи специфіку і прогрес кожної з країн". Раніше позиція ЄС була дещо іншою: виконання планів дій з візової лібералізації не означало автоматичного рішення про скасування візового режиму – натомість ішлося про „довгострокову перспективу” цього.

СИГНАЛИ УКРАЇНІ Й БІЛОРУСІ

– Ця зустріч підтвердила, що Східне партнерство є надійними рамками для співробітництва, і ми збираємося старанно його продовжувати, – підсумував результати саміту Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу. – Вражає представництво держав на саміті. Багато глав держав та урядів змогли прибути сюди й підтримати ці зусилля, незважаючи на дуже щільний графік роботи в себе вдома. Рівень представництва й конкретні результати показують, наскільки важливим є насправді для нас Східне партнерство. Я хотів би підкреслити, що це не формальні дипломатичні вправи, не лише контакти між урядами. Йдеться про потугу, яка впливає із трансформації відносин ЄС та його сусідів і до якої залучено суспільства. Отож насправді це надзвичайно амбіційний проект.

Те, що саміт Східного партнерства аж ніяк не був формальністю, доводить ситуація з Україною та Білоруссю.

Остання участі в саміті не брала. З відомих причин до Варшави не могло бути запрошено главу Білорусі Олександра Лукашенка, замість нього запросили міністра закордонних справ Сергія Мартинова. Але той не приїхав, отож зарезервоване за Білоруссю місце за столом залишилося порожнім.

Водночас учасники саміту від Євросоюзу ухвалили щодо Білорусі окрему заяву. Вони висловили стурбованість погіршенням у цій державі ситуації з правами людини, демократією та верховенством права, свободою засобів масової інформації. ЄС закликав білоруське керівництво до негайного звільнення і реабілітації всіх політичних в'язнів, припинення політичних репресій щодо громадянського суспільства та медіа й початку політичного діалогу з опозицією. „Євросоюз також глибоко стурбований повідомленнями, що в'язням забороняють контакти з їхніми родинами й





адвокатами, відмовляють у доступі до лікарів, водночас застосовуючи психологічні та фізичні методи тиску, – йдеться у заяві. – Європейський Союз постійно пропонував поглибити його відносини із Білоруссю. Підтверджуючи свою політику критичного залучення він нагадує, що таке поглиблення може бути за умови прогресу щодо поваги білоруським керівництвом демократії, верховенства права та прав людини”.

Поза декларацією залишилася й тема суду над Юлією Тимошенко в Україні. Але саме він був одним із головних питань, про це йшлося під час розмов Президента України Віктора Януковича з очільниками Євросоюзу та лідерами деяких його держав-членів.

– Тема Юлії Тимошенко порушувалася вчора під час вечері, на пленарних сесіях та двосторонніх зустрічах

з паном Януковичем, зокрема тій, на якій я був присутнім, – повідомив на заключній прес-конференції Президент Європейської Ради Герман ван Ромпей. – Ми передали нашу стурбованість долею колишнього прем’єр-міністра та наше неприйняття можливого вибіркового використання правосуддя щодо колишніх членів уряду.

– Ми дуже чітко передали керівництву України позицію ЄС загалом і кожного з нас окремо – утиски опозиції, порушення прав людини дуже серйозно ускладнюють реалізацію європейських устремлінь і можуть кинути тінь на завершення переговорів з Угоди про асоціацію, – додав прем’єр-міністр Польщі Дональд Туск. – На саміті Східного партнерства було чітко сказано, що європейські стандарти – це насамперед дотримання прав людини. І ніхто не

повинен мати сумніву, що ми ставимо ті цінності дуже високо, коли говоримо про європейські перспективи наших партнерів.

ОБСЯГИ ТОРГІВЛІ ЙДУТЬ УГОРУ

Підсумовуючи результати варшавської зустрічі, Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу також зауважив:

– Ми досягли прогресу щодо торгівлі – вона стала питанням номер один наших економічних відносин. Ми узгодили часові рамки підписання Угоди про асоціацію з Україною, яка включає глибоку й усеосяжну Зону вільної торгівлі, а також дату початку відповідних переговорів із Молдовою та Грузією.

Торгівля справді стає дедалі важливішим фактором у відносинах між ЄС та його східними партнерами. Про це свідчать дані Єврокомісії, які вона оприлюднила напередодні саміту.

Як видно з таблиці, безперечним торговельним лідером для ЄС є Україна: 2010 року на неї припадало 58% загального експорту ЄС до держав Східного партнерства і 44% імпорту звідти. Загалом обсяги торгівлі Євросоюзу з цими шістьма країнами зросли за останнє десятиріччя революційно.

Експорт ЄС із близько €8,8 млрд 2000 року до €37,1 млрд 2008-го, після чого внаслідок кризи відбулося падіння до €29,5 млрд 2010 року. Імпорт держав Східного партнерства до ЄС зріс з €7,8 млрд 2000-го до €31,6 млрд 2008 року, а 2010-го становив €25,2 млрд. Нині триває тенденція до збільшення товарообороту між Євросоюзом та його східними партнерами – про це свідчать дані за перше півріччя цього року. ☺

ОБСЯГИ ТОРГІВЛІ ТОВАРАМИ ЄВРОСОЮЗУ ТА КРАЇН СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА (€, МЛН)

	ЄС–27 експорт до:			ЄС–27 імпорт з:			ЄС–27 баланс		
	2000	2010	Січень-червень 2011	2000	2010	Січень-червень 2011	2000	2010	Січень-червень 2011
Усього	8767	29 540	16 489	7768	25 156	17 749	999	4384	-1260
Вірменія	271	555	287	131	257	130	141	298	156
Азербайджан	362	2347	1133	994	9 704	7164	-632	-7357	-6031
Білорусь	1694	6620	3983	1330	2 627	1929	364	3993	2 053
Грузія	376	1156	656	236	556	331	140	600	325
Молдова	610	1528	862	270	582	392	340	946	470
Україна	5454	17 334	9568	4807	11 430	7802	647	5905	1766

Стан Євросоюзу: без об'єднання зусиль не обійтися

Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу виступив 28 вересня перед Європарламентом із промовою „Стан Євросоюзу“. Традицію таких виступів з нагоди початку нового політичного сезону було започатковано торік.

Жозе Мануел Баррозу наголосив на складній економічній ситуації, в якій перебуває ЄС. Він підкреслив, що вирішити нинішні проблеми можна лише об'єднаними політичними та фінансовими зусиллями.

Зокрема, очільник Єврокомісії проанонсував наступне оприлюднення Єврокомісією пакета законопроектів з економічного врядування, які мають на меті щільнішу координацію та інтеграцію між державами-членами ЄС. Він заявив, що подолати нинішні проблеми можна лише за допомогою дій на рівні Союзу, а не через горизонтальні відносини між урядами держав-членів.

– Було ілюзією думати, що ми матимемо спільну валюту і спільний ринок, але при цьому зберігатимемо національні підходи в економіці та бюджетній політиці, – сказав Жозе Мануел Баррозу. – Давайте ж уникнемо іншої ілюзії: що ми можемо мати спільну валюту та єдиний ринок з міждержавним підходом.

Звісно, серед пріоритетів Жозе Мануел Баррозу назвав Грецію. Він детально зупинився на допомозі цій країні з боку решти держав-членів ЄС.



– Греція є і залишатиметься членом євросони, – наголосив Президент Єврокомісії. – Вона повинна цілком і вчасно виконати свої зобов'язання. У свою чергу, до підтримки Греції та одне одного будуть залучені інші держави зони євро.

Жозе Мануел Баррозу повідомив про зусилля, які спрямовує на допомогу Греції Єврокомісія та Європейський інвестиційний банк. Водночас він підкреслив, що вихід цієї держави з нинішньої глибокої кризи – це „не спринт, а марафон“.

Президент Єврокомісії зупинився також на ініціативі, що передбачає запровадження податку з фінансових трансакцій.

– Протягом останніх трьох років держави-члени, а я сказав би, платники податків, надали допомогу і забезпечили гарантії фінансовому сектору на суму 4,6 трильйона євро. Зараз настає час для нього повертати суспільству його внески, – сказав він. – Тому Єврокомісія ухвалила пропозиції щодо податку з фінансових трансакцій. У разі імплементації це генеруватиме понад 55 мільярдів євро щороку. Дехто може запитати: чому ми це робимо? Це питання чесності. Якщо наші фермери, робітники, всі сектори економіки від промисловості до сільського господарства платять внески у суспільну скарбницю, то це також має робити й банківський сектор. ☉

Угода про вступ уже у Хорватії

18 вересня у Загребі прем'єр-міністр головної у Раді ЄС Польщі Дональд Туск офіційно передав текст Угоди про вступ Хорватії до ЄС прем'єру цієї країни Ядранці Косор.

– Зусилля хорватів і вашого уряду повернуться сторицею у майбутньому. Я кажу це як поляк, чиї співвітчизники вже роками отримують вигоду від того, що є частиною об'єднаної Європи, – заявив під час урочистої церемонії Дональд Туск. – Крім цього, зараз, коли багато політиків висловлюють сумнів у майбутньому Європи, ваше просування до повноправної участі в ній несе великий заряд оптимізму, енергії та зміцнює позиції тих, хто вірить у сенс існування Євросоюзу.

– Нині ми стали на крок ближчими до членства в ЄС, – сказала у відповідь

Ядранка Косор. – Для підписання Угоди про вступ нам належить зробити ще кілька речей. Але найважливіше вже зроблено. Ця міжнародна угода на 300 сторінок є одним із найважливіших документів, які Хорватія підписувала будь-коли.

За кілька днів до того англійський текст угоди було роздано представникам усіх країн-членів ЄС. Очікується, що підписано її буде в грудні цього року.

Заявку на вступ Хорватія подала 2003-го. Вступні переговори розпочалися в жовтні 2005 року, завершилися в червні 2011-го. Після підписання угоди розпочнуться ратифікаційні процедури. Очікується, що Хорватія стане 28-м членом ЄС 1 липня 2013 року. ☉



Представництво Європейського Союзу у Хорватії та Інформаційний центр ЄС

Економічний обрій захмарюється

Економічне зростання в Євросоюзі уповільнюється, й під кінець 2011 року ця тенденція закріпиться. Такий висновок містить традиційний осінній прогноз Єврокомісії.

Такий аналіз Брюссель робить двічі на рік: навесні та восени. Єврокомісія при цьому бере до уваги тенденції семи найпотужніших економік Євросоюзу, які разом дають близько 80% його ва-

лового внутрішнього продукту. Для визначення показника для всього ЄС дані агрегуються. Цифри динаміки зростання ВВП та індексу споживчих цін наведені у таблицях нижче.

– Перспективи європейської економіки погіршуються, – прокоментував прогноз Комісар ЄС з монетарних та економічних питань Оллі Рен. – Відновлення після минулої фінансової кризи

часто є повільним та нерівним. На економіку ЄС впливає й те, що в решті світу ситуація ще гірша, водночас внутрішній попит в Євросоюзі залишається низьким. Поглибилася криза суверенних боргів, позначаються на реальній економіці негаразди на фінансових ринках. Для повернення на шлях відновлення потрібні фінансова та бюджетна стабільність. ☉

ЗРОСТАННЯ ВВП ЄВРОСОЮЗУ, 2011 р.

Країна/Рік	Поквартальне зростання ВВП (%, квартал до кварталу)				Річне зростання ВВП (%, рік до року)		
	Результат		Прогноз		Результат	Прогноз	
	2011 1	2011 2	2011 3	2011 4		2010	Весняний прогноз травень 2011 р.
Німеччина	1,3	0,1	0,4	0,2	3,7	2,6	2,9
Іспанія	0,4	0,2	0,1	0,1	-0,1	0,8	0,8
Франція	0,9	0,0	0,2	0,2	1,5	1,8	1,6
Італія	0,1	0,3	0,0	0,0	1,3	1,0	0,7
Нідерланди	0,8	0,1	0,1	0,1	1,8	1,6	1,6
Зона євро	0,8	0,2	0,2	0,1	1,8	1,6	1,6
Польща	1,1	1,1	0,6	0,5	3,8	4,0	4,0
Велика Британія	0,5	0,2	0,4	0,3	1,4	1,7	1,1
ЄС-27	0,7	0,2	0,2	0,2	1,8	1,8	1,7

ЗРОСТАННЯ СПОЖИВЧИХ ЦІН В ЄС, 2011 р.

Країна/Рік	Поквартальне зростання споживчих цін (%, квартал до кварталу)				Річне зростання споживчих цін (%, рік до року)		
	Результат		Прогноз		Результат	Прогноз	
	2011 1	2011 2	2011 3	2011 4		2010	Весняний прогноз травень 2011 р.
Німеччина	2,2	2,5	2,5	2,0	1,2	2,6	2,3
Іспанія	3,2	3,3	2,8	2,3	2,0	3,0	2,9
Франція	2,0	2,2	2,1	2,1	1,7	2,2	2,1
Італія	2,3	2,9	2,5	2,5	1,6	2,6	2,6
Нідерланди	2,0	2,4	2,8	2,7	0,9	2,2	2,5
Зона євро	2,5	2,8	2,5	2,2	1,6	2,6	2,5
Польща	3,6	4,0	3,7	3,4	2,7	3,8	3,7
Велика Британія	4,1	4,4	4,9	4,2	3,3	4,1	4,4
ЄС-27	2,9	3,2	3,0	2,7	2,1	3,0	2,9

Названо претендентів на Премію Сахарова



У вересні назвали п'ятьох номінантів на отримання цьогорічної Премії Призу Сахарова „За свободу думки” – відзнаки Європарламенту, якою нагороджують за внесок у відстоювання прав людини та свободу висловлювань.

Цьогорічними претендами на Премію Сахарова є троє приватних осіб та дві групи.

Іззелдін Абульаїш (Палестина) – доктор і засновник фундації „Доньки життя”. Він присвятив себе досягненню миру між Ізраїлем та Палестиною.

Група з п'яти арабських активістів, які в своїх державах відстоювали права людини та боролися з тоталітарними режимами. Це Мохамед Буазізі (Туніс), Асмаа Махфуз (Єгипет), Ахмед аль-Зубаїр (Лівія), Разан Зейтунег та Алі Фарзат (обидва із Сирії).

Дмитро Бандаренка – білоруський журналіст і громадський активіст. Є одним із засновників правозахисної ініціативи Хартія-97 та співкоординатором кампанії „Європейська Білорусь”.

Борис Пагор – словенський письменник, борець за свободу думки, зятятий опонент тоталітарних режимів, захисник прав людини та фундаментальних свобод і прав національних меншин.

Спільнота миру Сан Хосе де Апартадо – це колумбійське об'єднання фермерів, яке здобуло міжнародне визнання завдяки відданості справі миру в непростому середовищі, де переважає брутальність.

Цьогорічного лауреата премії назвуть 27 жовтня. Урочиста церемонія нагородження відбудеться в грудні у Страсбурзі. ☉

Вища освіта потребує змін

Європейська Комісія презентувала у вересні стратегію реформування сфери вищої освіти Євросоюзу. Метою є збільшити кількість людей з вищою освітою, покращити якість викладання та зробити вищу освіту максимально відповідною нинішнім потребам економіки.

Нині у 27 державах ЄС є близько 4 тис. університетів та інших вищих навчальних закладів (в Україні, до речі, їх майже 900), у яких навчаються понад 19 млн студентів. Причому останніми роками число вишів та їхнє розмаїття значно зросло. Водночас фінансування, управлінська структура й навчальні заклади дуже часто недостатньої якості. На думку Єврокомісії, вища освіта зараз не забезпечує Євросоюз достатньою кількістю людей із таким набором професій, який гарантував би створення нових робочих місць та економічне зростання. Це при тому, що глобальні конкуренти Європи, особливо нові динамічні економіки, швидко нарощують свої інвестиції у галузь.

– Вища освіта є потужним рушієм економічного зростання і найкращим засобом проти безробіття, – зауважила під час презентації нової стратегії Комісар ЄС з питань освіти, культури, багатомовності та молоді Андрулла Вассиліу. – Тому нам слід реформувати галузь, а також систему професійної освіти. Наші молоді люди повинні отримувати такий рівень кваліфікації, з яким могли б цілком



використовувати свій потенціал розвитку та затребуваності.

У презентованій стратегії Єврокомісія окреслила такі пріоритетні сфери для реформ. Це, зокрема, збільшення кількості випускників вишів, залучення ширших верств населення до вищої освіти та зменшення кількості тих, хто залишає виші дочасно. Покращення якості вищої освіти та її відповідності потребам сьогодення, стимулювання передових форм викладання і досліджень; забезпечення для студентів додаткових спеціальностей через навчання або тренінги за кордоном; більше тренінгів для дослідників; зміцнення зв'язку між освітою, дослідженнями й бізнесом;

забезпечення ефективного фінансування, надання вишам більшої свободи в управлінні.

Сфера вищої освіти належить нині до компетенції національних урядів, а не ЄС як такого. Однак у рамках стратегії Європа-2020 держави-члени Євросоюзу поставили перед собою спільні цілі. Зокрема, досягти, аби 40% молодих європейців мали до кінця нинішнього десятиліття вищу освіту – станом на 2010-й таких було 33,6%. Зі свого боку, у проекті багаторічного бюджету ЄС на 2014–2020 роки Єврокомісія запропонувала значне зростання інвестицій в освіту, тренінги та молодь (+73%), а також у дослідження (+46%). ☉

Учительські заробітки залишаються незначними

З нагоди Всесвітнього дня вчителя, який відзначали 5 жовтня, Єврокомісія оприлюднила доповідь щодо фінансового забезпечення шкільних працівників. Цифри і факти свідчать, що ситуацію з цим навряд чи можна назвати задовільною: педагогів слід більше заохочувати зарплатами та умовами праці.

Наприклад, початкова вчительська зарплата менша за середній національний показник ВВП на душу населення в усіх державах ЄС, крім Німеччини, Іспанії та Португалії. Лише в трьох країнах – Португалії, Румунії та на Кіпрі – вчителі можуть подвоїти початкову платню протягом кар'єри. Але

навіть там досягнення зарплатного піку забирає понад 20 років.

Звісно, в усіх державах ЄС є доплати для вчителів, які дещо покращують їхній матеріальний стан. Найбільше педагоги отримують у Люксембурзі, Австрії та Данії. В останній, наприклад, середня річна зарплата наставника становить €61 804, тоді як у Греції – €22 817, Фінляндії – €44 775, Англії – €35 580. Водночас лише половина держав ЄС доплачують учителям за успіхи у викладанні та перехід на наступний, вищий щабель кваліфікації.

– Я щиро захоплююся нашими вчителями, які роблять величезний внесок у життя дітей і суспільства загалом,



формують наші майбутні таланти, – заявила Комісар ЄС з питань освіти, культури, багатомовності та молоді Андрулла Вассиліу. – Ми повинні заохочувати найкваліфікованіших з них, щоб вони залишалися педагогами. ☉

„Успішне виконання Плану дій з візової лібералізації цілком можливе”

Перспективи виконання Україною Плану дій з візової лібералізації в інтерв'ю „Євробюлетеню” оцінила керівник громадської організації „Європа без бар'єрів” Ірина Сушко.



Чи реально виконати першу фазу Плану дій з візової лібералізації до кінця цього року, як це обіцяють українські урядовці?

– Імплементация завдань Плану дій з візової лібералізації увійшла до активної фази з квітня цього року. Уряду знадобилося майже п'ять місяців для підготовки національного плану з виконання ПДВЛ з чітко визначеним алгоритмом дій щодо кожного з чотирьох напрямів та термінами виконання завдань. Станом на початок жовтня Україна виконала близько половини завдань, передбачених Планом дій. Гадаю, до кінця року до Єврокомісії буде подано звіт про виконання усього комплексу завдань, передбачених законодавчо-планувальною фазою – з питань безпеки документів, міграції, громадського порядку й безпеки та фундаментальних прав людини. Для більшої ефективності виконання ПДВЛ було створено координаційний центр, що має забезпечувати злагоджену та цілеспрямовану роботу відповідних органів державної влади. Отже, потенціал для виконання завдань є, і перспектива успішного завершення виконання плану цілком реальна.

Однак, окрім кількісних показників, які братимуть до уваги під час оцінювання виконання близько 50 критеріїв першої фази ПДВЛ, надзвичайно важливою

є якість і ефективність планування, а також відповідність ухваленого законодавства стандартам ЄС. Адже записані в плані завдання – це передусім реформи, що мають удосконалити найважливіші напрями державної політики у сфері безпеки, юстиції та правосуддя і забезпечити утвердження європейських стандартів у сфері прав людини.

Здійснений нашою організацією моніторинг результатів першого півріччя виконання ПДВЛ засвідчує висхідну динаміку та певний прогрес. Водночас його можна прискорити, оскільки зусилля в певних сферах, зокрема щодо безпеки документів і фундаментальних прав людини, є фрагментарними й повільними.

Які конкретні труднощі виникають під час виконання Плану дій з візової лібералізації?

– Наприклад, стурбованість викликав ухвалений торік закон „Про захист персональних даних”. Експерти вказували на окремі його норми та положення, що не забезпечують захист персональних даних відповідно до європейських стандартів, і можуть загрожувати свободі слова й перешкоджати доступу до інформації.

Також наразі відбувається серйозна дискусія щодо іншого ухваленого за-

кону – „Про документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України”. Насамперед він не передбачає необхідного поступового вилучення з обігу паспортів старого зразка зі вклеєною фотографією, які не відповідають нормам ІКАО. Відсутній опис зовнішнього вигляду майбутньої картки з чітким переліком біометричних параметрів, що вноситимуть до неї. Водночас поява такого закону – це серйозний і важливий крок влади до реформування системи ідентифікаційних документів.

Також є проблеми із законом „Про біженців та осіб, що потребують додаткового або тимчасового захисту”. Фахівці вказують на недостатньо чітко врегульовану процедуру розгляду й надання статусу біженця або додаткового захисту. Крім цього, бракує цілісного бачення щодо ухвалення комплексного антидискримінаційного законодавства та закону щодо електронного реєстру громадян. Усі ухвалені в рамках ПДВЛ закони, щодо яких лунає обґрунтована критика, мусять пройти аналіз та перевірку Венеціанської комісії Ради Європи, „За демократію через право” на відповідність положень європейським стандартам. Окрім уже чинного законодавства, Верховна Рада має ухвалити закони з протидії торгівлі людьми та захисту потерпілих.

Наскільки важливим є записане в підсумковій декларації минулого саміту Східного партнерства формулювання, яке передбачає надання державам-партнерам безвізових режимів після виконання ними необхідних вимог, а не „в довгостроковій перспективі“?

– Переконана, що це дуже важливо. У такий спосіб лідери ЄС підтвердили зацікавленість в реформах важливих сфер суспільно-політичного життя у країнах Східного партнерства й наблизили перспективи безвізових прагнень

за умови виконання технічних критеріїв та завдань. „Європа без бар'єрів“ є членом коаліції „За континент, не розділений візовими бар'єрами“. До неї входять понад 30 організацій з країн Східного партнерства та ЄС. Перед самітом ми підготували звернення до лідерів Євросоюзу та країн СП, в якому закликали саме до такого підходу. Сподіваємося, що на записане в декларації формулювання вплинув і цей наш заклик.

Ми переконані, що після реального виконання країнами зобов'язань у рамках візової лібералізації жодних підстав

для відтермінування скасування візового режиму з ЄС немає. Теза про „довгострокову перспективу“ не додавала мотивації урядам країн та громадянському суспільству виконувати необхідні реформи, оскільки мала невизначений і ефемерний зміст та слугувала вагомим аргументом для скептиків перспектив безвізового руху країн Східного партнерства. З другого боку, формулювання про „довгострокову перспективу“ могло слугувати маніпуляційним засобом для окремих країн-членів ЄС, що мають скепсис щодо безвізових намірів України. ☉

Брюссель поставив першу оцінку

Україна просунулася у досягненні кількох ключових параметрів Плану дій з лібералізації візового режиму, але у більшості сфер реалізація перебуває на стадії виконання. Таким є висновок спільного звіту, який Єврокомісія та офіс Високого представника ЄС Кетрін Ештон оприлюднили 16 вересня.

Оцінку діям української влади було надано станом на 8 липня 2011 року. У звіті, зокрема, відзначено початок процесу законодавчого забезпечення запровадження біометричних паспортів. „Правові рамки для запровадження біометричних міжнародних паспортів, з яких інформація зчитуватиметься автоматично, перебувають на стадії підготовки“, – записано в документі.

У процесі підготовки перебувають також план дій та програма для повної заміни старих паспортів новими, зокрема в консульських службах за кордоном.

У Брюсселі також відзначають, що Україна здійснила „дуже добрий поступ“ в ухваленні правових рамок у сфері управління кордонами. Щодо управління міграцією „ухвалено кілька елементів відповідних правових та інституційних рамок“. Зокрема, створено Державну міграційну службу – яка, втім, ще не почала працювати на повну потужність.

Україна також почала здійснювати кроки для наближення законодавства з регулювання прав шукачів притулку до міжнародних та європейських стандартів. „Однак потрібно вжити додаткових зусиль для подальшого покращення правових рамок у цій важливій сфері, аби зробити її повністю відповідною до



План дій з візової лібералізації Євросоюз презентував Україні наприкінці листопада 2010 року. Усього документ містить 60 пунктів, передбачає ухвалення нових законів або модернізації чинних у 15 сферах, розробку семи національних стратегій. План дій складається з чотирьох блоків: „Безпека документів, включаючи біометричні паспорти“, „Незаконна імміграція, включаючи реадмісію“, „Громадський порядок та безпека“, „Зовнішні відносини та фундаментальні права“. Передбачено дві фази виконання плану – законодавча та імплементаційна. Тобто спочатку Україна має ухвалити все передбачене документом законодавства, а потім належним чином імплементувати його на практиці.

міжнародних стандартів і стандартів ЄС“, – йдеться у звіті. Брюссель також закликає „повністю розв'язати проблемні питання, щодо яких серйозне занепокоєння висловлювали міжнародні та громадські організації“.

Щодо боротьби з корупцією, то у звіті відзначено ухвалення Україною антикорупційного закону, який названо „першим значним кроком уперед“. Водночас, зазначають у ЄС, „слід здійснити суттєві кроки для забезпечення його правильного виконання“. Зокрема, у звіті йдеться про потребу створення незалежного антикорупційного органу в Україні, згадка про який міститься в новому антикорупційному законі.

Наступну подібну доповідь Єврокомісія та офіс Високого представника планують оприлюднити наприкінці 2011 року. ☉

Розпочато реформу Шенгенського простору



Європейська Комісія виступила в середині вересня з пропозиціями щодо реформи Шенгенського простору. Метою є покращення управління „шенгеном” та вироблення європейських механізмів захисту інтересів країн-учасниць.

Спільний для 25 держав простір без внутрішніх кордонів – річ надзвичайно делікатна. Абсолютно необхідними для успішного його функціонування є високий рівень відповідальності кожної країни та висока взаємодовіра між ними. Якщо проблема виникає на зовнішніх кордонах однієї з держав, це гарантовано позначається на інших.

Потребу в законодавчих змінах продемонстрували емоційні події у квітні цього року. Італія потерпала від напливу мігрантів з Північної Африки, а Франція відмовилася пропускати їх на свою територію. Розгорівся скандал. Утім, він генерував у позитивний імпульс до вдосконалення Шенгенського простору.

Єврокомісія підготувала два законопроекти. Перший має на меті покращення управління Шенгенським простором. Брюссель вважає, що нинішні інструменти моніторингу його функціонування та усунення проблем уже неефективні. Ще торік у листопаді Єврокомісія запропонувала своє бачення щодо оновлення

Шенгенський простір було започатковано в червні 1985 року Бельгією, Францією, Нідерландами, Німеччиною та Люксембургом. Нині до нього входять 25 країн: 22 держави-члени Європейського Союзу (не входять Румунія, Болгарія, Кіпр, Велика Британія та Ірландія), а також Швейцарія, Норвегія та Ісландія. Нині Шенгенський простір охоплює територію близько 4,3 млн км², на якій проживають понад 400 млн осіб. Довжина зовнішніх кордонів „шенгену” становить 42 673 км морем та 7721 км – суходолом.

Шенгенського механізму оцінки. Метою є виведення його на рівень ЄС, тоді як нині цей інструмент має природу міжурядового діалогу. Зокрема, Єврокомісія пропонує запровадити очолювані її фахівцями анонсовані та неанонсовані моніторингові візити до тієї чи іншої держави „шенгену” з метою перевірки застосування Шенгенських правил. До складу таких місій входили б також спеціалісти з держав-членів та прикордонної агенції ЄС „Фронтекс”. Вони визначали б наявні проблеми й виробляли рекомендації

щодо їх усунення. Після цього держава-учасниця простору мала б виписати план дій з виконання цих приписів. Крім цього, Брюссель вважає доцільним проведення двічі на рік контрольних „шенгенських” дебатів у Раді ЄС та у Європарламенті. Єврокомісія готуватиме до цих дискусій ґрунтовні звіти щодо функціонування „шенгену”.

Другий законопроект стосується механізму ухвалення рішень про тимчасове поновлення контролю на внутрішніх кордонах Шенгенського простору. Нинішні правила дозволяють державам-членам одноосібно робити це у разі серйозної загрози державним інтересам та внутрішній безпеці. Єврокомісія переконана, що такі рішення слід ухвалювати на рівні ЄС – адже такі кроки мають вплив на весь Шенгенський простір.

Отож Брюссель пропонує іншу схему. Згідно з його законопроектом, рішення щодо поновлення прикордонного контролю з огляду на певні передбачувані події (наприклад, масштабні спортивні змагання або важливі політичні зустрічі) мають ухвалюватися на рівні ЄС кваліфікованою більшістю за пропозицією Єврокомісії. У цьому випадку контроль на тих чи інших внутрішніх кордонах Шенгенського простору міг би бути поновлений на максимальний період 30 днів.

Країни-учасниці зможуть також запроваджувати контроль в односторонньому порядку, якщо вони опинилися в непередбачуваній ситуації, яка вимагає термінових дій. Але, згідно із законопроектом, такі одноосібні прикордонні перевірки можна буде поновити не більш як на 5 днів – продовження терміну можливе лише після ухвалення відповідного рішення на рівні ЄС. У пропозиціях Брюсселя виписано й інші нюанси. Наприклад, якщо якась із держав „шенгену” не в змозі самостійно захистити належним чином свої зовнішні кордони, то Єврокомісія, держави-члени „Фронтекс” та інші профільні агенції ЄС надаватимуть їй технічну та фінансову підтримку. Якщо ж і після цього серйозні проблеми триватимуть, то може бути ухвалено рішення про запровадження контролю на кордонах цієї держави з іншими країнами-учасницями Шенгенського простору. Знову ж, це може статися лише на рівні Євросоюзу, односторонні дії окремих країн-членів будуть неможливими.

Нині законодавчі пропозиції Єврокомісії перебувають на розгляді Ради ЄС та Європарламенту. ☺

Вето для Румунії й Болгарії

Румунія і Болгарія не приєднуються поки що до Шенгенського візового простору. 22 вересня вето на це під час засідання міністрів внутрішніх справ держав ЄС наклали Нідерланди й Фінляндія.

Раніше планувалося, що Румунія і Болгарія стануть частиною „шенгену” вже в березні цього року. Проте на той час вони ще не виконали всіх технічних вимог. Після виконання їх очікувалося, що держави приєднуються до простору вже цієї осені – принаймні буде скасовано контроль в аеропортах і у морських портах. Однак цього не сталося.

Реакція була досить емоційною, і не лише з боку Бухареста й Софії.

– Взаємодовіра означає, крім іншого, дотримання обіцянок. Сьогодні обіцянки було порушено, – заявив міністр внутрішніх справ головної в ЄС Польщі Єжи Міллер. Він нагадав, що Румунії й Болгарії було обіцяно приєднання до „шенгену” за відповідності їх певним критеріям, і що ще навесні їх було досягнуто. Польський міністр також наголосив, що обидві країни вже є частиною Шенгенської інформаційної системи, яка збирає інформацію про транскордонні злочини та викрадення автомобілів у всьому ЄС.

– Ми використовуємо їхню допомогу, але не приймаємо їх до нашої родини. Це не солідарність, – сказав Міллер.

Водночас Фінляндія і Нідерланди пояснюють своє рішення тим, що Болгарія й Румунія не зробили достатньо для боротьби з корупцією та організованою злочинністю. Тому й недовіра до них логічна.

Відповідаючи на аргументи про технічну готовність двох держав до входження до „шенгену”, міністр внутрішніх справ Нідерландів Герд Леєрс зауважив:

– Ви можете замкнути у вашій квартирі двері й оснастити її найновішими охоронними системами. Але якщо охоронець не заслуговує на довіру, то це не допоможе.

Фінляндія і Нідерланди заявили, що можуть переглянути свою позицію після того, як у лютому наступного року Єврокомісія проведе чергову оцінку досягнень Румунії та Болгарії щодо боротьби з корупцією й організованою злочинністю. Зі свого боку, міністр внутрішніх справ Румунії Траян Ігас заявив про наміри Бухареста запросити до себе нідерландських та фінських фахівців, аби вони на власні очі переконалися у відповідності



держави шенгенським критеріям. Він також нагадав, що найбільшим інвестором в Румунію є саме нідерландські компанії.

– Якщо нідерландський бізнес довіряє Румунії настільки, що вкладає сюди кошти, то дивним видається, коли нідерландський уряд займає таку от позицію, – сказав міністр про вето Нідерландів. ☉

Боснійцям поновлять візи?

Боснія і Герцеговина може постати перед проблемою поновлення Євросоюзом візового режиму для її громадян. Причиною є збільшення кількості їхніх заяв на отримання притулку в державах-членах.

Візовий режим для Боснії і Герцеговини було скасовано в листопаді 2010 року. Відтоді Німеччина, Бельгія, Швеція та Люксембург відчували значне зростання прохачів притулку з цієї країни. Проблема тією чи іншою мірою стосується й інших держав Західних Балкан.

У вересні Комісар ЄС з внутрішніх справ Сесілія Мальмстрьом надіслала листи міністрам внутрішніх справ Сербії, Албанії, Боснії і Герцеговини, Чорногорії та Македонії з проханням проінформувати Єврокомісію про вжиті для вирішення проблеми практичні кроки. „Якщо котрась із країн не виконує своїх зобов’язань і не реагує швидко й належним чином на занепокоєння держав-членів ЄС, як от щодо збільшення



кількості безпідставних прохань про надання політичного притулку, то досягнення візової лібералізації можуть опинитися під загрозою”, – прокоментували дії Комісара ЄС у її прес-службі.

Це питання було також розглянуто на спільному засіданні міністрів внутрішніх справ ЄС та Західних Балкан, яке відбулося на початку жовтня в Охридї (Македонія). ☉

„Позиція ЄС підштовхує Україну та Росію до газового компромісу”

Вересень був багатим на енергетичні новини та події, зокрема у трикутнику ЄС–Україна–Росія. Про них „Євробюлетень” розмовляв із директором енергетичних програм Центру „НОМОС” Михайлом Гончаром.



www.flickr.com

У вересні Україна висловила наміри приєднатися до Третього енергетичного пакета в рамках ЄС. Наскільки це реальне й виважене рішення?

– Власне, це впливає з наших зобов'язань у рамках Договору про заснування Енергетичного співтовариства ЄС. Адже він стосується не лише тих директив і постанов Євросоюзу, які були на час його підписання, а й нинішнього енергетичного законодавства. У тому числі й Третього енергопакета, який ухвалили 2009 року і почали імплементувати 2010-го.

Тож Україна також мусить це виконувати. Особливо якщо має намір здійснити реформу енергетичного сектору, зокрема реорганізацію нафтогазової галузі. Інша річ, до якого рівня і до якої глибини буде імплементовано Третій енергопакет. У будь-якому разі ніхто не вимагатиме, щоб ми брали на себе надмірні зобов'язання.

Згадана заява виникла на піку газової суперечки з Росією. Чи може бути, що це є певним способом тиску на РФ, а не реальними намірами?

– Цього виключати не можна. На жаль, момент оприлюднення заяви свідчить про те, що добра воля чи розуміння сутності європейських підходів і європейських енергетичних цінностей в української влади відсутні. Найімовірніше, це справді виходило з кон'юнктурних міркувань. Утім, подібне притаманне й іншим урядам.

Чи може заява України про приєднання до Третього енергопакета вплинути на Росію? Не думаю, що суттєво, але певний вплив справить. Бо ж якщо Україна справді діятиме послідовно і відповідно до зроблених заяв про наміри, то це означатиме розширення європейського законодавчого поля в енергетичному секторі на континенті. І навпаки – звуження непрозорого, антиконкурентного, монополістичного за своєю сутністю пострадянського середовища, яке штучно культивується і підтримується, насамперед, Росією. Вся її структура економіки, особливо в сировинних галузях, базована на монополізмі. У цьому принципова відмінність російських підходів від європейських.

Під час вересневої газової суперечки України й Росії знову пролунав термін „газова війна”. Держави зможуть домовитися?

– Як на мене, єдиним реальним чинником, який може вплинути на відмову Росії від застосування „газової зброї”, є саме Євросоюз. Протягом останнього часу він неодноразово й на різних рівнях дав чітко зрозуміти російській і українській сторонам, що в разі чергової газової кризи наслідки будуть дуже серйозними. Це змусить ЄС і основних споживачів російського газу переглянути свою позицію в бік зменшення замовлення трубопровідного газу на користь скрапленого, а також на користь інших постачальників – зокрема, Норвегії та Північної Африки. Для

російського експорту наслідки будуть дуже суттєвими, адже європейський ринок для Росії є основним. Звісно, для України як транзитної держави це також матиме негативні наслідки.

Але при цьому європейські компанії беруть участь у реалізації проекту „Південний потік”, який гостро критикує Єврокомісія. Виходить, що в ЄС одне бачення, а у приватного бізнесу – зовсім інше?

– Загальновідомою проблемою ЄС є відсутність єдиного голосу в зовнішній енергетичній політиці. Недарма 7 вересня Єврокомісія оприлюднила повідомлення „Енергетична політика ЄС: взаємодія з партнерами за межами наших кордонів”. Цей документ можна розцінювати як ще одну спробу сформувати єдину позицію ЄС–27 назовні.

Нині у країн-членів різні інтереси щодо зовнішньоенергетичних питань. Зовнішня оболонка, власне Євросоюз, ще досить слабка в цій сфері. На рівні національних урядів існують, швидше, регіональні платформи, що далеко не завжди мають спільну позицію з ЄС. Є, наприклад, певна єдність між Німеччиною, Францією та Італією – вони головні партнери Росії з газових питань. І вони ж є основними обструкціоністами. Є спільні погляди країн Вишеградської четвірки – Польщі, Словаччини, Чехії та Угорщини. Позиція цієї групи країн найбільше відповідає духу спільної зовнішньої енергетичної політики ЄС. Тобто має місце регіоналізація

європейської енергетичної політики. Але як би там не було, Росія все одно не може ігнорувати позицію ЄС. І проєкт „Південний потік”, незважаючи на колосальні зусилля, їй просунути не вдається. Та й „Північний потік” – це все ж таки російсько-німецький проєкт, а не Євросоюзу. Він має свою пріоритетність у рамках окремо взятого інструменту під назвою „Енергетичний діалог Росія–ЄС”, але не є пріоритетом для Союзу так, як це має місце у разі „Набукко”. Подібним до „Північного потоку” Росія хотіла зробити „Південний потік” і в результаті – вивести його з-під дії Третього енергетичного пакета ЄС. Але зазнала в цьому фіаско.

Але ж у вересні підписано вже угоду про будівництво „Південного потоку”, зокрема з європейськими учасниками.

– Її підписали приватні компанії. Зрозуміло, що їхні мотиви інші, ніж мотиви урядів чи Єврокомісії. Тому все, що залишається „Газпрому” і Росії, – це працювати на рівні компаній. Інакше не виходить.

Пріоритетом Євросоюзу натомість є газопровід „Набукко”, через який до Європи мають постачати середньоазійський газ. При цьому „Південний потік” не просто його конкурент, а „кілер”. Недарма він з’явився за кілька років після започаткування „Набукко” – росіяни побачили, що має місце певний прогрес і висунули альтернативний проєкт. Офіційно вони кажуть: ну що таке „Набукко”, це ж усього 30 млрд кубометрів газу за потреб Європи в сотні мільярдів... Але насправді це дуже важливий проєкт, бо його кінцевою точкою є хаб Баумгартен в Австрії. Споживачі в регіоні Центральної Європи, включаючи Австрію й Південну Німеччину, зможуть отримувати газ ще з одного незалежного джерела. В регіоні вже сходяться два газові потоки – російський та норвезький. Якщо з’явиться газ із „Набукко”, то це означатиме ще вищий рівень конкуренції. Тому для „Газпрому” важливо будь-що перервати реалізацію „Набукко”. Спочатку вони хотіли взяти під контроль хаб Баумгартен, але Австрія та Єврокомісія позбавили їх цієї можливості. Тому цього року росіяни ще активніше намагаються торпедувати „Набукко”.

Чи вдасться зашкодити його реалізації?

– На жаль, „Набукко” зараз гальмується. Головна причина в тому, що компанії-учасниці консорціуму все



одно мають основний бізнес із „Газпромом”. Також, на мою думку, з боку ЄС було зроблено стратегічну помилку. Замість того, щоб оголосити „Набукко” пріоритетним проєктом для енергетичної безпеки ЄС і виділити на нього гроші з союзного бюджету, його визначили як комерційний. У результаті консорціум приватних компаній не може зараз домовитися щодо контрактування необхідних обсягів газу. Є розбіжність у позиціях сторін, що можуть бути основними постачальниками газу, також неоднозначне ставлення до деяких з них з боку ЄС. Наприклад, забезпечити „Набукко” газом міг би Іран, але з ним у Євросоюзу відносини напружені через ядерну програму Тегерана. Азербайджан, який розглядався як ресурсна база „Набукко” на першому етапі, веде свою гру. Однією з провідних компаній, що розробляють родовище „Шах Деніз”, є норвезька Statoil. Вона не зацікавлена у збільшенні в центрі Європи конкуренції з газом з Північного моря. Тому лобіюється інший маршрут азербайджанського газу – через інтерконектор Туреччина–Греція–Італія (ITGI) або Трансадриатичний газопровід (TAP). Ситуація з Туркменістаном є проблемною з огляду на потребу будівництва Транскаспійського газопроводу. Тобто нині є вузол проблем, які Єврокомісії вирішити непросто.

А з „Південним потоком” усе так безжмарно?

– Ні. Скажімо, є одна „дрібничка” – Туреччина ж не дала згоди на прокла-

дження трубопроводу своєю морською економічною зоною.

Тому всі оптимістичні заяви й підписання можуть так і залишитися на папері. Туреччина висунула Росії умови в обмін на згоду, на які їй буде дуже важко пристати. Наприклад, узяти участь у проєкті транстурецького нафтопроводу „Самсун–Джейхан”, що має допомогти розвантажити Чорноморські протоки. Спочатку РФ погодилася розглянути цю турецьку пропозицію, але вона йде врозріз з проєктом „Бургас–Александрополіс”, який Росія намагається реалізувати спільно з Болгарією та Грецією з 1992 року. Таким чином, вималювався глухий кут: Росія не погоджується на „Самсун–Джейхан”, Туреччина не дає згоди на „Південний потік”.

З другого боку, десь восени має лише з’явитися перше техніко-економічне обґрунтування цього проєкту. Тільки нещодавно компанія-девелопер, яка виконуватиме проєктні роботи, відкрила офіс на півдні Росії.

Так що „Південний потік” продовжує лишатися поки що віртуальним проєктом. А розмови про близьке будівництво його та введення в експлуатацію впродовж кількох років – це пропаганда. Адже для того, щоб вивести на Чорне море 63 млрд кубометрів газу з Ямалу, необхідно спорудити десь 2,5 тис. км трубопроводів територією Росії. Тому представники „Газпрому” вперше у серпні 2011-го назвали 2023 рік як індикативний термін виведення „Південного потоку” на проєктну потужність. Це більш-менш реальна дата. ☺

„Україні час реформувати газовий сектор“



наголосив комісар. – Вона є головною віссю транспортування російського газу до Європи.

Гюнтер Еттингер: висловився за пошук збалансованого та взаємовигідного довгострокового тристороннього рішення для підтримки майбутніх газопотоків до України та ЄС і для унеможливлення переривань газопостачання, які траплялися в минулому.

– Можливий перегляд газових контрактів 2009 року не має ставити під сумнів безперервність газового транзиту до Європи і має відповідати зобов'язанням, узятим Україною в рамках Договору про заснування Енергетичного співтовариства. Модернізована та надійна газотранспортна інфраструктура є ключовою умовою для того, аби Україна реалізувала довгострокову стратегію, яка дозволила би їй залишитися надійним та конкурентоспроможним гравцем у газотранспортній сфері.

Комісар нагадав про щойно оприлюднені результати профінансованого ЄС дослідження з техніко-економічного обґрунтування та оцінки екологічних і соціальних наслідків модернізації української ГТС. Воно є важливим для отримання кредитів від міжнародних фінансових інституцій.

У вересні Комісар ЄС з питань енергетики Гюнтер Еттингер узяв участь у міжнародній конференції „Україна – ЄС: на шляху до єдиного енергетичного ринку“, яка відбулася в Києві. Під час виступу на форумі він, зокрема, підкреслив важливість української газотранспортної системи.

– Добре функціонуюча, надійна, конкурентоспроможна і стабільна транзитна система України є невідмінною передумовою не лише для безпеки газопостачання в Європі, а й для економічного розвитку самої України та добробуту її громадян, –

– Аби досягти поступу в реалізації цього проекту, Україні тепер потрібно імплементувати погоджені реформи газового сектору, відповідно до положень підписаної в березні 2009 року Спільної декларації та до зобов'язань, узятих Україною у рамках Енергетичного співтовариства, – наголосив Гюнтер Еттингер.

Комісар звернув також увагу на можливості й виклики для України, які випливають із сьогоденної ситуації на світових енергетичних ринках.

– Україна – великий споживач енергії. Тому, подібно до ЄС, вона має звернути увагу на можливості диверсифікації своїх енергоресурсів та транзитних шляхів, – сказав Гюнтер Еттингер. – Вона має великі запаси природних ресурсів. Протягом останнього року Україна, аби збільшити власну безпеку постачання, зосередила більше уваги на їхній розробці. Її потенціал для традиційних і нетрадиційних способів видобутку газу також має бути ключем для майбутнього України як експортера газу та для розвитку сучасних відносин щодо постачання та транзиту з ЄС. Звісно, передумовами для цього є створення привабливого інвестиційного клімату та стабільна політична ситуація, що спирається на принципи верховенства права й демократії. ☉

ЄС допомагає вдосконалювати законодавство

Завершено проект Twinning „Посилення регуляторної та юридичної спроможності НКРЕ щодо регулювання газового сектору“. Його реалізували протягом двох років у Національній комісії регулювання електроенергетики України (НКРЕ).

Партнерами НКРЕ з боку ЄС були органи регулювання енергетики Італії, Румунії, Греції та Угорщини. Під час реалізації проекту проведено оцінку чинного законодавства України щодо газового сектору. Визначено, які його положення не відповідають енергетичному законодавству ЄС, підготовлено пропозиції щодо виправлення ситуації. Також підготовлено проекти методології стимулювального регулювання газорозподільних компаній, моніторингу та регулювання якості

послуг з газопостачання, пропозиції щодо схем соціального захисту при переході до цін на природний газ, що забезпечують повне покриття витрат, пропозиції щодо відокремлення видів діяльності в газовому секторі

У вересні було проведено прес-конференцію, на якій ішлося про результати проекту.

– Із задоволенням відзначаю, що проект зробив значний внесок у покращення регуляторної бази українського газового ринку та його прозорості, – зауважив Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра. – Найважливішим у цьому сенсі є ухвалення закону про функціонування ринку газу та набуття ним чинності. Це уможливило з 1 лютого цього року повноцінне членство

України в Енергетичному співтоваристві ЄС.

Жозе Мануел Пінту Тейшейра водночас наголосив, що Україна повинна продовжувати вдосконалення законодавства в енергетичній сфері. Зокрема, має бути створено незалежну регуляторну інституцію. Слід також забезпечити кращу прозорість енергетичного ринку та зробити його сприятливим для всіх гравців.

– Із закриттям цього проекту ми не повинні зупинитися в допомозі Україні у наближенні її газового законодавства до стандартів ЄС, – сказав посол. – Я із задоволенням повідомляю, що недавно Євросоюз прийняв прохання України й розширив його допомогу з підтримки імплементації українського закону про функціонування ринку газу. ☉

Виборча реформа має бути спільною

Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра оприлюднив заяву щодо підготовки в Україні законопроекту з виборів до Верховної Ради.

„Пристаюючи до заключного етапу наших переговорів щодо Угоди про асоціацію, Європейський Союз прагне підкреслити високу важливість, яку він приділяє виборчій реформі в Україні. Будь-який новий закон про вибори в Україні має спиратися на ґрунтовний консультативний процес за участю експертів, громадянського суспільства та опозиції, щоб забезпечити те, що цей закон витримає випробування часом”, – йдеться в заяві.

Жозе Мануел Пінту Тейшейра нагадав про вже розроблений в Україні проект Виборчого кодексу – у цьому допомагав Євросоюз. У документі було враховано рекомендації Бюро демократичних інституцій та прав людини ОБСЄ (ОБСЄ/БДІПЛ). Над ним активно працювала і Верховна Рада, в результаті проект отримав дуже позитивні оцінки Венеціанської комісії Ради Європи. Посол підкреслив, що переваги цієї цінної роботи не повинні бути втрачені.

„Високий представник Європейського Союзу із закордонних справ і



політики безпеки Кетрін Ештон у своїй промові у Європейському Парламенті чітко наголосила на стурбованості ЄС планами повернутися до „попередніх виборчих систем усупереч міжнародним рекомендаціям”, про що, серед іншого, заявляли ОБСЄ/БДІПЛ і Венеціанська комісія, – зазначив Жозе Мануел Пінту Тейшейра. Він ще раз наголосив на високих очікуваннях, які ЄС має щодо України у контексті нових

договірних відносин, що спираються на політичну асоціацію. „Пам’ятаючи про це, ми проситимемо Україну дотримуватися обіцянок враховувати рекомендації ОБСЄ/БДІПЛ щодо виборчих питань, зокрема дочекатися остаточного Спільного висновку Венеціанської комісії та БДІПЛ, перш ніж завершувати роботу над будь-яким законопроектом і подавати його до парламенту”.

Євросоюз розкритикував вирок Юлії Тимошенко

Європейський Союз гостро відреагував на вирок екс-прем’єру України Юлії Тимошенко. 11 жовтня Печерський районний суд Києва засудив її на сім років позбавлення волі за нібито перевищення службових повноважень під час укладання 2009 року газових контрактів з Росією.

„Євросоюз глибоко розчарований вироком Печерського районного суду у справі Юлії Тимошенко. Його було винесено після судового процесу, що не відповідає міжнародним стандартам справедливої, прозорої та незалежного судочинства, до чого я неодноразово закликала у своїх попередніх заявах, – наголосила Високий представник ЄС у справах зовнішніх відносин та безпеки Кетрін Ештон. – Це доказ того, що правосуддя застосовується вибірково під час політично вмотивованих переслідувань лідерів опозиції та членів колишнього уряду... Євросоюз закликає компетентні органи влади України забезпечити чесний, прозорий та не-

упереджений процес під час оскарження вироку у справі Тимошенко та у справах інших представників колишнього уряду. Право на оскарження не повинно опинитися під загрозою через накладення обмежень на можливість обвинувачених брати участь у майбутніх виборах в Україні, зокрема парламентських виборах наступного року”.

Кетрін Ештон також наголосила: рівень поваги українською владою універсальних цінностей і остаточні результати згаданих справ можуть мати серйозні наслідки для двосторонніх відносин між ЄС та Україною. У тому числі це стосується укладання Угоди про асоціацію. Із заявою виступив і Президент Європарламенту Єжи Бузек. „Контекст та умови цього вироку викликають занепокоєння щодо його політичної вмотивованості та вибіркового застосування правосуддя в Україні. Я маю серйозні сумніви щодо справедливості, незалежності та прозорості цього судового процесу, – йдеться в ній. – Закон, засто-



сований у справі Тимошенко, датується радянськими часами й передбачає кримінальне переслідування за політичні рішення. Така практика є дуже рідкою у демократичних країнах. Українці – це велика нація, яка заслуговує на краще”.

Пізнання Одещини



Делегація послів Європейського Союзу зустрілася зі школярами с. Банівка

фото Олега Владимировського

На початку жовтня низка дипломатів країн ЄС побувала в Одеській області. Вони познайомилися з реалізацією фінансованих Євросоюзом проектів, туристичним потенціалом регіону та розвитком однієї з найперспективніших його галузей – виноробства.

У Банівці Болградського району дипломати змогли вкотре переконатися у ефективності спільного проекту ЄС та Програми розвитку ООН „Місцевий розвиток, орієнтований на громаду”. Його механізм простий і ефективний: жителі населеного пункту організуються у громаду, визначають пріоритети і за допомогою ЄС їх реалізують. Селяни вирішили таким чином утеплити місцеву школу: було замінено 100 вікон та п’ять дверей. Проект реалізували в травні-жовтні 2009 року. Його загальна вартість становить 161 тис. грн, при цьому 79 тис. з них надав Європейський Союз.

– Якщо вся Україна працюватиме за тими принципами, які сповідують місцеві громади та їхні організації в рамках проекту „Місцевий розвиток, орієнтований на громаду”, то матиме добрі можливості для інтеграції в ЄС, –

зауважив у Банівці Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра. – Ці проекти ЄС-ПРООН, що вже поліпшили умови життя у більш ніж тисячі українських сіл, є чудовим прикладом потужної ініціативи громади, ефективного управління та фінансової звітності.

Європейські дипломати відвідали також місто Татарбунари. Один із тамтешніх будинків є прикладом того, як можна сонячну енергію використовувати для опалення та підігріву води, а також застосовувати екологічні методи термоізоляції будівлі. Це – надбаня фінансованого Євросоюзом проекту „Розбудова місцевого потенціалу для побутового сонячного опалення та підігріву води й термоізоляції у сільських у віддалених районах Східної Європи та Кавказу”. Реалізує його міжнародна неурядова організація „Жінки Європи за спільне майбутнє”. В Україні до втілення проекту залучено три громадські екологічні організації: Національний екологічний центр України (Київ), „Екоклуб” (Рівне) та „Відродження” (Татарбунари). Питання використання енергії сонця надзвичайно ак-

туальне для України – маючи багато „сонячних” регіонів, вона суттєво відстає в цьому від розвинених країн. Бракує і програм з енергозбереження, які фінансово допомагали б людям, що бажають утеплити домівки або придбати обладнання для використання енергії з відновлюваних джерел. Тому будь-яка допомога Євросоюзу в цьому надзвичайно корисна. Організація „Відродження” проводить також тренінги та семінари з питань утеплення будинків і використання енергії сонця для гарячого водозабезпечення й опалення. А в енергоефективному будинку буде згодом облаштовано екологічно-етнографічний інформаційний центр. Тут розповідатимуть, як приватний будинок завдяки нескладним перетворенням і недорого можна зробити комфортним, економічним та безпечним для довкілля.

Відвідуючи з робочими поїздками регіони, дипломати завжди намагаються познайомитися із визначними місцями кожного з них. В Одеській області вони відвідали Акерманську фортецю у Білгороді-Дністровському. І цілком закономірно – адже цей зведений ще



Високі гості відвідали підприємство «Вина Гулієвих»



Аккерманська фортеця в м.Білгород-Дністровський
Зліва направо: Заступник посла Болгарії в Україні Пламен Бунзін, Посол Великої Британії Лі Тернер, 1-й секретар Посольства Республіки Польща в Україні Богуслав Гертруда, Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра, Посол Греції Георгіос Георгунтзос, Президент Українського бюро винограду та вина Іван Плачков



Центр культури вина „Шабо”



Координатор проекту у м.Татарбунари Ірина Вихристюк демонструє гостям один із результатів співпраці з проектом ЄС "Місцевий розвиток, орієнтований на громаду. Фаза II" - енергоефективний будинок

фото Олега Владимировського

в XIII–XV століттях кам'яний велетень є чудовою ілюстрацією питомо європейського походження України. Засновниками фортеці вважають генуезців, а в часи її зведення Білгород був великим інтернаціональним містом із населенням 20 тис. жителів.

– Тут пролягали шляхи давніх греків, римлян, тут можна доторкнутися історії у буквальному сенсі, – сказав посол Греції в Україні Георгіос Георгунтзос. – Це місце слід оголосили пам'ятником світової, європейської цивілізації, тут відбувалося злиття найрізноманітніших культур. Це об'єкт величезного значення, і для його збереження варто було б надати і європейське фінансування.

Є в Одеській області ще одне місце європейського походження – відоме своїм вином селище Шабо. Перші виноградники в цій місцині висадили ще у VI столітті греки й генуезці. Згодом унікальні сорти винограду завезли турки, які заснували поселення Ашаабаг. Потім уже „офіційні” засновники культурного виноробства в цьому регіоні – франкомовні швейцарські переселенці – називали

це місце Шабаг, яке, зрештою, і трансформувалося у Шабо.

Європейські дипломати відвідали Центр культури вина Шабо, метою якого є підвищення культури вживання благородних напоїв. Його вже включено до туристичної карти європейських винних маршрутів. А у вересні цього року там під егідою Ради Європи, Єврокомісії та ЮНЕСКО відбувся міжнародний форум „Дні європейської спадщини в Шабо”, на якому було презентовано першу Європейську карту музеїв вин. На ній є й Україна, яку представляє шабський Центр культури вина.

Також дипломати відвідали підприємство „Вина Гулієвих”. Ця торгова марка молода, проте стрімко набирає популярності й авторитету. Засновниками брэнда є Рубен Вартанович Гулієв і Роберт Рубенович Гулієв. Династія відома широкому колу професіоналів і поціновувачів справжнього мистецтва виноробства в Україні та за кордоном. Наприкінці минулого століття родина заклала свій виноградник неподалік Овідіополя, а 2002 року батько і син Гулієви написали свої імена на етикет-

ках першої, зробленої власноруч партії вин, яка розійшлася серед друзів і знайомих. Площа виноградників підприємства становить 193 гектари – за середньої врожайності таке поле дозволяє виробляти близько мільйона літрів вина щороку.

Виноробний потенціал Одещини настільки великий, що гості не могли не побувати на ще одному перспективному підприємстві – „Колоніст”, що на півдні області. Господарство вирощує технічні сорти винограду шардоне, каберне, мерло, рислінг. „Колоніст” щороку продукує 130 тис. пляшок вина. Це порівняно незначна кількість, однак філософія торгової марки полягає не в досягненні великих обсягів виробництва і продажу, а в якості та ексклюзивності продукції.

– Вино, культурний, історичний та екологічний потенціал однієї з найкрасивіших частин південно-західного регіону України, що межує з країнами Європейського Союзу, просто чекає свого розвитку як туристичний напрям, – підсумував перебування на Одещині Голова Представництва ЄС Жозе Мануел Пінту Тейшейра. ◉

Найголовнішим є результат реформ, а не розмови про них

19 вересня (понеділок)
18:00
Київ, Книгарня «Є»,
вул. Лисенка, 3

Журнал «Український тиждень» і Книгарня «Є» запрошують на зустріч у межах проекту «Європейський досвід». За підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні.

Наш гість – Жозе Мануел ПІНТУ ТЕЙШЕЙРА,
Посол, Голова Представництва ЄС в Україні

Тема зустрічі: «Сучасний стан відносин України та ЄС»

Жозе Мануел ПІНТУ ТЕЙШЕЙРА 1950-1950 роки Посол Представництва ЄС в Україні 1992-1994 роки Посол Представництва Європейської Комісії в Москві 1994-2002 роки Посол Представництва Європейської Комісії в Університеті Оксфордської Республіки Манчестер 2002-2008 роки Посол МСЗ Європи в Україні (представник делегації Європейської Комісії в Україні та Українського Руху) 1999-2000 рік Заступник керівника Нагляду Європ. комісії (керівник делегації) Директор департаменту (Адміністрація, Єврокомісія та Тимчасовий судья), керівник сектору в Мадриді (керівник делегації Європ. Комісії)	Директор департаменту (Адміністрація) 1974-1976 роки Керівник сектору в Мадриді (Директор департаменту) 1976-1978 роки Посол (Португалія) в Україні (Представництво Європейської Комісії в Україні) 1978-1982 роки Посол (Португалія) в Україні (Представництво Європейської Комісії в Україні) 1982-1984 роки Посол (Португалія) в Україні (Представництво Європейської Комісії в Україні) 1984-1986 роки Посол (Португалія) в Україні (Представництво Європейської Комісії в Україні) 1986-1988 роки Посол (Португалія) в Україні (Представництво Європейської Комісії в Україні) 1988-1990 роки Посол (Португалія) в Україні (Представництво Європейської Комісії в Україні)
--	---

вона не є нині інтегральною частиною ЄС і його інституцій. Але саме Україна має зробити необхідну роботу для того, аби інтегруватися до Євросоюзу. Інколи я чую під час спілкування не лише з пересічними українцями, а і з людьми на відповідальних посадах – ви повинні взяти нас до себе, інакше нас візьме хтось інший. Але для ЄС не стоїть питання брати когось чи ні. Якщо країна хоче приєднатися до Союзу, вона насамперед має дотримуватися його базових правил і цінностей. Потім довести здатність до реальної євроінтеграції, і вже після цього постає питання членства. Ми при цьому нікого не силуємо.

Багато йшлося про перспективи завершення роботи з Угоди про асоціацію. Зокрема, про можливість внесення до тексту угоди положення про перспективи членства України в ЄС. Жозе Мануел Пінту Тейшейра відверто сказав, що це неможливо. Тим паче, що розвиток політичної ситуації, очевидні проблеми з дотриманням Україною основоположних для ЄС принципів дуже послаблюють її позицію в цьому питанні.

Зокрема, Посол зупинився на справі Юлії Тимошенко. Він ще раз підкреслив неприйнятність кримінального переслідування екс-керівника уряду за ухвалені під час її каденції політичні рішення. Жозе Мануел Пінту Тейшейра провів кілька паралелей. Зокрема, із деякими країнами ЄС: унаслідок певних політичних рішень урядів вони залізли в дуже великі борги, за які розплатуватимуться наступні покоління. Чи можна це кваліфікувати як завдання державам фінансових збитків? Очевидно, що так. Але ж неможливо уявити, щоб ті, хто ухвалював рішення, були ув'язнені чи проти них порушили кримінальні справи. Ще один наведений послом приклад – війна в Іраку. Вона коштувала США великих грошей і забрала багато людських життів. Війну розпочав колишній президент Джордж Буш, тоді як нинішній, Барак Обама, завжди виступав проти. Однак, прийшовши до влади, Обама не відправив Буша до в'язниці: рішення розпочати війну в Іраку було суто політичним. Тому суддю тут можуть бути лише виборці.

– Випадок, пов'язаний із політичною відповідальністю, не повинен бути кваліфікований як кримінальний злочин, – підсумував Жозе Мануел Пінту Тейшейра. ☺

У київській книгарні «Є» відбулася зустріч Голови Представництва Євросоюзу в Україні Жозе Мануела Пінту Тейшейри з громадськістю. Організував спілкування журнал «Український тиждень».

– Україна має дуже трагічну долю. Її народ сотні років тому було позбавлено можливості побудови власної держави, тоді як багато інших європейських націй могли це робити, – так розпочав зустріч Посоля ЄС. – Але в тому, що Україна є нині молодою державою, варто бачити й позитив. Зазвичай молоді міцніші та енергійніші. Україні потрібно трансформуватися з молодої держави у міцну європейську – у сенсі цінностей, динамічної економіки, соціального та економічного добробуту громадян. Це має бути метою держави.

Переважно саме сьогоднішня стосувалася півторагодинна розмова. Жозе Мануел Пінту Тейшейра особливо наголосив на цінностях, необхідних для успішної інтеграції з Євросоюзом. За приклад навів власну країну.

– Португалія має 900 років державності. Вже у XVIII–XIX століттях у нас була конституційна монархія – існував парламент, було розподілено повноваження між гілками влади, – розповів посол. – Тобто існували речі, базові для сучасної демократичної держави. Тим не менше у XX столітті протягом сорока років у Португалії панував авторитарний режим. І хоча країна була однією із засновниць НАТО, членом Європейської асоціації вільної торгівлі, вона не могла приєднатися до Європейських економічних співтовариств. Це не дозволяло зробити повне дотримання країною базових європейських принципів.

Відповідно, Жозе Мануел Пінту Тейшейра заперечив існування дискримінації з боку ЄС стосовно України.

– Дуже часто українцям підносять ситуацію так, ніби Євросоюз не хоче України. Це цілковита неправда. Ніхто не ставить під сумнів європейську ідентичність українців, Україна є інтегральною частиною Європи. Так,

Держслужбовці набули європейського досвіду

Підбито підсумки фінансованого Євросоюзом проекту Twinning „Підтримка розвитку та удосконалення системи підготовки державних службовців в Україні“. Заключна конференція пройшла 4 жовтня в Національній академії державного управління при Президентові України (НАДУ).

Проект тривав з жовтня 2009 року по вересень 2011-го. Задля його реалізації спільно працювали Національна школа управління Франції та Національна школа державного управління Польщі з боку ЄС, а з українського – НАДУ та Національне агентство України з питань державної служби.

Зокрема, українські, французькі та польські фахівці розробили концепцію оновленої стратегії підготовки держслужбовців в Україні та низку рекомендацій щодо інституційного розвитку НАДУ у відповідності з по-

кладеними на неї завданнями. Також партнери розробили чотири пілотні навчальні курси з використанням новітніх навчальних підходів – таких як оцінка потреб, ситуаційні завдання та рольові ігри. На їх основі було підготовлено 27 керівників навчальних програм, 36 викладачів та понад 200 державних службовців з центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Twinning – це інструмент інституційної розбудови й нова форма безпосереднього технічного співробітництва між органами влади держав-членів ЄС та країн-бенефіціантів, у цьому випадку України. Метою є допомога в покращанні адміністративного функціонування органів державної влади, їхньої структури, людських ресурсів, управлінського потенціалу. Визначальною рисою проекту Twinning є безпосередній



обмін специфічним досвідом у окремо взятій сфері державного регулювання з метою впровадження норм і стандартів ЄС, передачі передової практики між державними органами країн-членів Євросоюзу та їхніми партнерами-бенефіціантами, набуття унікального національного досвіду. ☉

Мікрогранти для малих міст

Низка українських та грузинських організацій отримали мікрогранти в рамках проекту ЄС „Сталий міський розвиток“. Відповідний конкурс було оголошено проектом у березні цього року.

Участь у ньому могли брати міські громадські організації міст-учасників проекту: Бобринецька (Кіровоградська обл.), Олевська (Житомирська обл.), Корсунь-Шевченківська (Черкаська обл.), Городоцька (Хмельницька обл.) та грузинського міста Озургеті. Адміністрував конкурс один із партнерів проекту – благодійна організація „Творчий центр ТЦК“.

Метою такої грантової підтримки є сприяння реалізації громадських ініціатив у містах-учасниках проекту, спрямованих на активізацію участі громадян у процесі стратегічного планування, просування інтересів та відстоювання прав уразливих соціальних груп населення при розробці стратегічних планів сталого міського розвитку. Пріоритетними під час визначення переможців були проектні пропозиції, які передбачали охоплення різних соціальних груп населення, проведення комунікативних заходів з розвитку діалогу в громаді, інформаційних кампаній, створення та розвиток мереж,



проведення кампаній із захисту прав з метою просування інтересів вразливих груп населення.

Прикладом у рамках проекту слугує місто Українка Київської області. Саме там відбулося у вересні підписання грантових угод.

Наприклад, гранти надано двом громадським організаціям Олевська Житомирської області. Молодіжна організація „Сила громади – майбутнє Олевська“ отримала кошти на реалізацію проекту „Залучення людей з обмеженими можливостями до напи-

сання стратегічного плану розвитку міста“, а Агенція розвитку громади міста Олевськ – на проект „Залучення молодих сімей міста до розробки та подальшої реалізації стратегічного плану розвитку міста“. Громадські організації Бобринця Кіровоградської області зможуть на кошти ЄС реалізувати проекти „Бобринець туристичний“ та „Активна молодь – процвітаюче місто“.

Водночас у вересні-жовтні тривав прийом заявок громадських організацій самої України на реалізацію стратегії розвитку цього міста. ☉

Більше інформації про проект „Сталий міський розвиток“ та його грантову програму: www.psmr.com.ua

ЄІБ допомагає модернізувати лінії електропередач



Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) надає Україні €175 млн кредиту для спорудження й модернізації високовольтних ліній електропередач між сходом та півднем країни.

Проект буде співфінансовано Європейським банком реконструкції та розвитку, який також надасть €175 млн. У результаті Україна зможе гармонізувати свою мережу з Європейською системою електропередач у середньостроковій перспективі. Це також слугуватиме оптимізації використання наявних генеруючих потужностей, призведе до зменшення неефективного виробництва електрики з вугілля та газу. Позитивними наслідками, серед

іншого, стануть менші викиди в атмосферу двоокису вуглецю та поліпшення надійності мережі.

– Цей проект допоможе кращому використанню потужностей українських електрогенеруючих компаній, зменшить втрати електрики під час її транспортування та покращить безпеку електропостачань, – заявив віцепрезидент банку Антон Поп. – Вигоду отримають і громадяни України, й економіка загалом. Це також допоможе забезпечити зростаючий попит на електрику в майбутньому.

Конкретні заплановані в рамках проекту заходи такі: будівництво 190 км нової 750-вольтової лінії елек-

тропередач між Запоріжжям та Новою Каховкою; спорудження нової 750-вольтової підстанції в Каховці; підключення двох 330-вольтних ліній електропередач (Нова Каховка – Острівська та Нова Каховка – Херсон) до цієї новозбудованої підстанції; роботи з модернізації та обслуговування на 330-вольтних підстанціях у Новій Каховці, Херсоні та Острівській. Кінцевим бенефіціаром проекту є „Укренерго”. Це вже другий проект компанії з модернізації ліній електропередач, фінансований ЄІБ. ☉

Європейський інвестиційний банк фінансує в Україні проекти на підставі мандата від Ради ЄС та Європарламенту для країн Східного партнерства із загальним бюджетом €3,7 млрд на 2007–2013 роки. Він передбачає підтримку проектів, які є важливими для ЄС і країн-партнерів у сферах транспорту, енергетики, телекомунікацій та інфраструктури із захисту довкілля, малих та середніх підприємств. Також ЄІБ створив власний Інструмент Східного партнерства з бюджетом у €1,5 млрд. Кошти використовуються на підтримку тих проектів, сфера діяльності яких виходить за межі згаданого мандата і які допомагають успішному здійсненню інвестицій компаній з країн Євросоюзу. Усього станом на кінець вересня 2011 року ЄІБ надав Україні кредитів на суму €1,1 млрд.

EUBAM використовує антикорупційний досвід Литви



Місія Євросоюзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні (EUBAM) підписала Спільну заяву про співпрацю зі Службою спеціальних розслідувань Литви. Це стало першим випадком її офіційної співпраці з антикорупційним

агентством країни-члена ЄС. Метою цього співробітництва є обмін знаннями і кращим досвідом. Таким чином сама EUBAM ставатиме ефективнішою у виконанні свого завдання – сприяння зміцненню прикордонної та митної служб і правоохоронних відомств Молдови й України, підтримки їх у наближенні до стандартів ЄС.

Серед іншого, литовське агентство надаватиме інструкторів для тренінгів, що проводить місія ЄС у таких сферах, як профілактика корупції, слідча діяльність і навчання. Оскільки Литва є порівняно новим членом Євросоюзу і

сама ще пам'ятає досвід набуття його стандартів, така співпраця обіцяє бути особливо корисною.

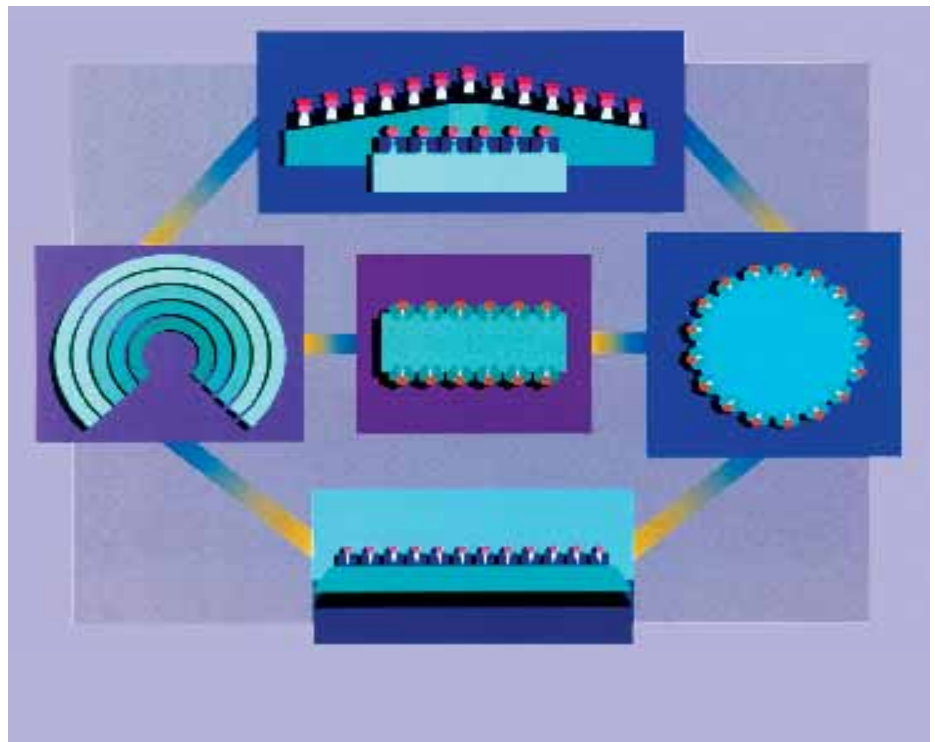
Незбаром EUBAM також планує підписати Спільну заяву про співпрацю з Центральним бюро з боротьби із корупцією Польщі. У місії вже створено посаду радника з боротьби із корупцією для роботи з партнерським службами й розроблено Стратегію підтримки у сфері боротьби з корупцією. Вона ґрунтується на європейських принципах добросовісного управління – відкритості, відповідальності, ефективності та злагодженості. ☉

Євросоюз готовий підтримати українське судочинство

Євросоюз ухвалив рішення виділити Україні €10 млн на зміцнення судової системи. Про це повідомив Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра під час круглого столу „Роль Верховного Суду в захисті прав людини на національному рівні“.

– Стан верховенства права та дотримання прав людини в Україні потребують підтримки, – зауважив посол. – Отже, ми ухвалили рішення виділити кошти на фінансування проекту зміцнення судової системи завдяки запровадженню механізму координації наших зусиль. Подальші реформи в системі судочинства мають забезпечити вищий рівень незалежності, прозорості та професіоналізму судової системи.

Посол також наголосив, що реформування судочинства є важливим з огляду на майбутнє підписання Угоди про асоціацію між ЄС та Україною. Жозе Мануел Пінту Тейшейра нагадав, що 2010 року Європейський Союз уже надав на це Україні €11 млн. Водночас



посол занепокоєний тим, що в законопроекті „Про судоустрій та статус суд-

дів” не було враховано всі зауваження Венеціанської комісії. ☺

Оголошено конкурс на волонтерську тематику

Мережа інформаційних представників програми Європейської Комісії „Молодь в дії” в Україні оголосила Всеукраїнський конкурс фото- та відеоматеріалів „ЄВС волонтерство”. Проводиться він у рамках Європейського року волонтерства.

Нині у Євросоюзі понад 100 млн громадян інвестують час, талант і гроші, щоб зробити позитивний внесок у розвиток суспільства. Вони безоплатно працюють у громадських організаціях, дитячих гуртках, лікарнях, школах, спортивних клубах.

В Україні волонтерство розвинене менше. Тому головною метою конкурсу „ЄВС волонтерство” є його популяризація через презентацію досвіду волонтерів Європейської волонтерської служби, яка є частиною програми „Молодь в дії”.

До участі у конкурсі запрошуються волонтери з України, які мають досвід роботи в Євросоюзі, волонтери з країн ЄС в Україні, українські організації, що брали та беруть участь у проектах Європейської волонтерської служби.



European Year of Volunteering 2011

Зміст фото- та відеоробіт має відповідати загальним пріоритетам програми „Молодь в дії”: європейське громадянство, активна участь молоді, культурне розмаїття, залучення молодих людей з меншими можливостями. Кожен учасник може подати на конкурс до п'яти робіт. Їх слід надсилати в електронному вигляді разом із заповненою анкетою на адреси: HYPERLINKmailto:yia.org.ua@gmail.com, yia.org.ua@gmail.com до 30 листопа-

да. Роботи будуть доступні на українському сайті програми „Молодь в дії”. Всі охочі зможуть голосувати за ті, які їм сподобалися найбільше. Переможців фотоконкурсу визначить експертна комісія із урахуванням результатів електронного голосування у грудні. Їх нагородять призами від Ресурсного центру для країн Східної Європи і Кавказу SALTO EЕCA, Представництва Європейського Союзу в Україні та регіональних партнерів. ☺

Детальна інформація про конкурс та анкета учасника - на сайті програми „Молодь в дії” <http://yia.org.ua>

„Живе спілкування з ровесниками з різних країн – це щось неймовірне“



„Євробюлетень“ уже неодноразово друкував розповіді молодих людей, які спробували себе в країнах ЄС у ролі волонтерів. Увага до теми закономірна, адже 2011 рік оголошено Європейським роком волонтерства. Отож пропонуємо вашій увазі ще одну історію – від студента 3 курсу німецького технічного факультету Харківського технічного університету „ХПІ“ Богдана Приходько.

„У „Євробюлетені“ за січень 2001 року я прочитав замітку про початок Європейського року волонтерства й у мене виникла ідея спробувати себе волонтером. Дізнався, що в Харкові є організація „Планета XXI“, яка, серед іншого, допомагає у пошуку волонтерських проектів у ЄС. Зокрема, виявилось, що є можливість попрацювати протягом шести тижнів у Німеччині.

Збирати потрібні документи було неважко. Втім, процес розтягнувся з 1 березня, коли вибрав проект і заповнив анкету, до 27 червня, коли отримав візу. І ось, нарешті, 13 липня автобус Донецьк – Марбург узяв курс із Харківського автовокзалу на Німеччину.

Наступного дня я вже був у місті Ферден – місці мого волонтерського проекту. Протягом трьох днів у місцевому молодіжному центрі збиралися мої колеги-волонтери з Німеччини,

Італії, Франції, Туреччини, Білорусі, Іспанії, Південної Кореї, Великої Британії, Грузії, України – усього 14 осіб. Спілкувалися англійською та мовою жестів. Загалом, живе спілкування в міжнародному молодіжному колі, коли всім по 16–20 років, усі з різних культурних середовищ – це щось неймовірне, цікаве, веселе... одне слово, це не так, як через Інтернет!

Потім розпочався проект. Ми ремонтували молодіжний центр: знімали старі шпалери, фарбу, потім клеїли нові та по-новому фарбували. Працювали по 5 годин на день майже три тижні. Коли по завершенні робіт до нас завітали мер Фердена Лутц Брокманн та спонсор проекту Рольф Зепп, вони щиро дякували за роботу й запросили всіх на наступний день на барбекю. А в місцевій газеті з'явилася стаття про те, які ми молодці, що свої літні канікули проводимо не на пляжі, а ремонтуємо молодіжний центр. Розповідали про наш інтернаціональний колектив, наше спілкування. Стаття мала назву „Ремонт без кордонів“.

На вихідних під час перебування у Фердені нам організували безплатні екскурсії в Бремен, Гамбург, Кельн, Амстердам, Берлін. Загалом, екскурсії в нас були щодня – їздили на велосипедах до навколишніх містечок. Коли йшли дощі, грали в шахи. Також не обходилося і без нічних клубів... Одне

слово, коли настав час прощатися, то всім було сумно. Ми обмінялися електронними адресами, запрошували одне одного в гості...

Наступного ранку хтось поїхав додому, а я – в інший волонтерський табір до містечка Лангзур на німецько-люксембурзькому кордоні.

Там було дещо інакше. Більший колектив – 18 осіб. Робота була на природі: газонокосарками та мотокосами косили траву в парках, прочищали дерева від сухих гілок, підрівнювали кущі, встановлювали на дитячому майданчику лавки та гойдалки. Працювали в лісі – також вирізували сухі дерева. У ліс нас возили на джилпах. Було круто їздити лісовими дорогами: підйоми, спуски, калюжі... Лісові дороги в Німеччині нагадали нам Україну, велике їм за це спасибі! Ми з лісником Томасом перестелили підлогу в будинку лісника – от якраз і знадобився досвід роботи на будівництві, де я заробляв гроші на цю поїздку. Загалом, у Лангзурі робота була важчою, ніж у Фердені. Але були і свої плюси. Наприклад, щоб відвідати Люксембург, треба були лише перейти пішки міст, це всього 15 хвилин від нашого помешкання. До столиці країни, міста Люксембург, – усього 25 км, до Франції – 40 км. Звісно, їздили в обидві ці країни на вихідні. Помічали відмінності – інша мова, культура, інші... ціни. В Німеччині, як здалося, все дешевше і, сказати б, демократичніше. Звісно, ми сповна змогли покуштувати французького вина та німецького пива. Також нас запрошували на кілька барбекю – зокрема, з нагоди дня народження мера Фердена. Інколи вечорами я їздив у люксембурзьке містечко Вассербіліггер до пабу, де був безплатний Інтернет – поспілкуватися з друзями, написати батькам...

Отак пролетіли ці три волонтерські тижні. Коли після кількох днів у дорозі в'їхав до рідного Харкова, впіймав себе на думці – наше місто також місцями причепурюється, готується до Євро-2012. До речі, дехто в Німеччині дивувався, дізнавшись, що цей чемпіонат проходитиме у нас. А я тепер думаю, що із задоволенням став би на Євро-2012 волонтером – допомагав би іноземцям почуватися зручніше у нас в Україні! ☺

Мобільна освіта: доступ до європейських університетів буде полегшено

У Євросоюзі є директива (інакше кажучи – закон), яка містить спільні для всіх його держав правила допуску громадян третіх країн з метою навчання, учнівських обмінів, тренінгів та волонтерської діяльності. У кінці вересня Єврокомісія вперше оприлюднила доповідь про виконання цього закону. Аналіз Єврокомісії свідчить, що не скрізь директиву виконують достатньо добре. З другого боку, передбачені нею права можуть бути в майбутньому зміцнені.

– Студентська мобільність корисна для глобального економічного розвитку, вона сприяє обігу знань та ідей, – зауважила Комісар ЄС з внутрішніх справ Сесілія Мальмстрьом. – Єврокомісія продовжуватиме сприяти створенню ефективного законодавства, яке дозволить громадянам третіх країн набувати кваліфікації через навчання у Європі.

Покращення спільних для ЄС правил щодо цього справді дуже важливе. Варто лише поглянути на цифри: 2009 року до Євросоюзу з метою навчання, шкільних обмінів, тренінгів або волонтерства в'їхали понад 200 тисяч громадян третіх країн. При цьому найчастіше саме для здобуття освіти. Найбільшу кількість студентів прийняли Франція (53 563), Італія (32 634), Німеччина (31 345), Іспанія (22068) та Швеція (13 968).

Бажанням Євросоюзу в цьому є позиціонування себе як одного з передо-



вих центрів світової освіти. Згадана директива має на меті полегшити доступ до ЄС для студентів, зробити його відкритішим та привабливішим для охочих навчатися. Водночас, вважає Єврокомісія, іноземні студенти досі нерідко відчувають труднощі, прибуваючи до ЄС на навчання.

Тому Брюссель оголосив про намір підготувати протягом 2012 року поправки до цього закону. Зокрема, вони стосуватимуться процедурних гарантій держав-членів – деяких правил подання заяв, уникнення безпідставних відмов у візах тощо. Також увагу буде приділено зміцненню мобільності студентів з

третіх країн всередині ЄС – наприклад, людина може навчатися спочатку в одній країні ЄС, а потім без проблем продовжити навчання в іншій.

Єврокомісія також заявляє, що й надалі ретельно відстежуватиме виконання державами-членами чинної директиви. Також вона має намір допомагати і країнам ЄС, і громадянам третіх держав якнайкраще використовувати наявні нині можливості. Крім цього, Брюссель вважає, що в майбутньому на порядок денний може бути винесено питання про можливість працевлаштування в ЄС студентів з третіх країн, які закінчили навчання в ньому. ☺

Школярам розповідали про Євросоюз

Інформаційний центр ЄС при Херсонському державному університеті провів низку заходів під назвою „Європа для школярів“ для старшокласників загальноосвітніх шкіл міста Гола Пристань Херсонської області.

Першим закладом стала голопристанська гімназія, що за рейтингом посідає перше місце серед шкіл міста. Подібні презентації також провели для учнів 7-11 класів голопристанських загальноосвітніх шкіл №3, №4 та №1.

Організатори прагнули донести до школярів інформацію про традиції, побут, звичаї, культуру кожної країни-члена Євросоюзу. І, таким чином, поглибити знання підлітків про ЄС як єдиний економічний, політичний та соціальний

простір. Співробітники інформцентру надали учням чимало корисної інформації про ЄС, історію його виникнення, показали цікаві тематичні відеоролики. Потім були різноманітні вікторини та нагородження переможців.

– Заходи такого рівня досить важливі та актуальні нині, адже молодь повинна бути обізнаною з питаннями європейської інтеграції, Євросоюзу та загалом орієнтуватися в сучасній картині світу, – зазначила координатор інформаційного центру ЄС при Херсонському державному університеті Євгенія Співаковська. – Ми вдячні за підтримку, допомогу в організаційних питаннях та тісну співпрацю міській раді Голої Пристані, працівникам



райдержадміністрації та дирекції усіх шкіл, де відбулися наші зустрічі.

За словами організаторів, незважаючи на досить юний вік, діти вже знають чимало про Європу. Вони досить активно відповідали на запитання вікторин, знали прапори більшості країн-членів Євросоюзу та з інтересом переглядали відеоролики про роль ЄС у світі. ☺

Туристична Мекка майже з нічого

27 вересня з нагоди Європейського дня туризму відбулася церемонія нагородження лауреатів номінації „Визначний напрямок у сфері туризму і відновленні об'єктів”. Цьогорічних лауреатів – 21, й усі переможці є прикладом того, як зі звичайного або ж навіть і не вельми привабливого місця можна зробити справжню туристичну Мекку. Представляємо деяких із них.



ФРАНЦІЯ – РУБО (ROUBAIX)

Це частина трикутника індустріального періоду Лілль–Рубо–Туркен на півночі Франції, що склався під час розквіту ткацької промисловості. У наші часи Рубо вражаюче перетворився з промислового на артистично активне місто. Численні урбаністичні та індустріальні об'єкти було трансформовано – наприклад, муніципальний басейн став музеєм образотворчого мистецтва, старий великий гараж є тепер незалежним театром. У місті працює добре продумана схема прокату велосипедів, а мережа велодоріжок дозволяє легко дістатися численних зелених зон міста.

www.roubaixtourisme.com



ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА – СЛОВАЦКО (SLOVÁSKO)

Туристи можуть здійснити приємну подорож відновленим водним шляхом у 65 миль – каналом Баті. Він тече пишними лісами та зеленими долинами регіону Словацко. Вздовж шляху чимало музеїв та пам'яток, які підкреслюють багату

спадщину цього шахтарського й виноробного регіону. Любителі старовинних замків та фортець також можуть тут знайти багато цікавого для себе.

www.slovacko.cz



ПОЛЬЩА – ЖИРАРДУВ (ŻYRARDÓW)

Колись Жирардув був одним із центрів льняного виробництва у Європі, містом-фабрикою. Його збудовано 1820 року з ретельним плануванням вуличок та місць проживання робітників. Нині так само ретельно місто перекваліфіковано й Жирардув став містом-музеєм. Старі заводські будівлі пристосували під житлові приміщення, магазини та ресторани, зберігши їхні архітектурні особливості.

www.zyrdow.pl

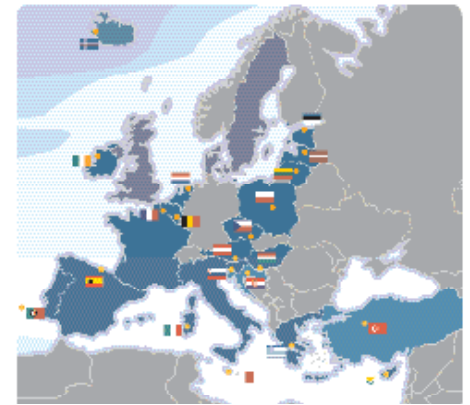
www.wirtualnyspacer.zyrdow.pl



ІТАЛІЯ – МОНТЕВЕККІО (MONTEVECCHIO)

Усі знають, що південно-східне узбережжя Сардинії є раєм для літнього відпочинку. Менше відомо про село

КРАЇНИ – УЧАСНИЦІ КОНКУРСУ EDEN



Монтевеккіо, розташоване на місці однієї з найдавніших італійських шахт. Воно нині є своєрідним музеєм шахтарського ремесла, історії гірництва. Тут можна дізнатися про дещо забуто, але дуже важливу сторінку історії Сардинії. А також скуштувати традиційних місцевих страв і просто розважитися – село є місцем проведення багатьох фестивалів.

www.minieramontevecchio.it



УГОРЩИНА – МЕЧЕК (MECSEK)

Мечек – це зелений регіон на півдні Угорщини. Близькість Середземномор'я і, відповідно, теплий клімат дозволяють вирощувати тут інжир, мигдаль, виноград. Тут було багато поселень римської доби, свідчення про які збереглися донині. Але для туристів Мечек також цінний тим, що тут „перекваліфіковано” багато об'єктів, які вийшли із вжитку. Є порцелянова фабрика, арт-центр, готель, що розмістився у відомому бенедиктинському монастирі. У місті Мохач щороку проводять захопливий карнавал. У регіоні є також малодосліджені печери Тріо; не залишить байдужим і озеро Орфу посеред густого лісу.

www.mecsekimeglepetesek.hu

Інші об'єкти – лауреати конкурсу EDEN представлено на 4-й сторінці обкладинки.

Більше про конкурс EDEN: <http://ec.europa.eu/eden>



Єврокомісія підбила
цьогорічні підсумки процесу
розширення




Шановні читачі «Євробюлетеня»!

Нагадуємо, що ви маєте можливість
отримувати замість друкованої
електронну версію «Євробюлетеня».
Це дозволить вам першими читати чергове
число видання і завжди знаходитися у курсі
європейських новин!

Щоб замовити електронну версію (до 2 Мб),
повідомте, будь ласка, свою електронну адресу, ім'я
та по-батькові, контактний телефон,
назву організації (або зазначте, що Ви приватна особа)
за адресою: **eurobulletin@gmail.com**

Ми будемо вдячні, якщо Ви поінформуєте про таку
можливість своїх колег та друзів!

Підпишіться на „Євробюлетень” та новини Представництва ЄС в Україні:

 http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/newsletter_subscription/index_uk.htm

Завітайте на сторінку ЄС:

 <http://www.facebook.com/pages/Delegation-of-the-European-Union-to-Ukraine/126879227356714>



Вперше Європейська Комісія оголосила про проведення конкурсу EDEN у 2006 році. Він проводиться в рамках проекту ЄС, спрямованого на підтримку сталого розвитку туризму. EDEN – це аббревіатура від European Destination of Excellence. Щороку журі визначає кращі та найцікавіші для відпочинку місця: деякі з них отримують відзнаку за традиційними критеріями, інші – за виняткову креативність. Переможці здобувають статус європейського туристичного маршруту найвищої якості та маркетингову підтримку Європейської Комісії, а також мають право використовувати TM EDEN у рекламі.



ГМЮНД (АВСТРИЯ)

Заснований у XI столітті, Гмюнд зберіг принадність середньовіччя. Компактне, хрест-навхрест прокреслене старовинними кам'яними вуличками й перекрите невеликими арками місто запрошує до численних музеїв, галерей, магазинчиків. Можна оглянути церкви, склеп Карнер із фресками XIV століття, кримінальний музей у колишній тюрмі Ім-Лох і – уявіть собі – музей Порше!



▲ АРБ (МАЛЬТА)

Село Арб засноване у 1679 році. Тут чимало історичних пам'яток, музеїв народної творчості, ремісничі поселення. Неповдалік розташований санктурій Діви Марії – мальтійська святиня з чудотворною іконою Богородиці. І, звісно, нікого не залишить байдужим чудова природа Мальти!

◀ СТИККИСХОУЛЬМУР (ІСЛАНДІЯ)

Маленьке рибальське поселення із довгою, практично невимовною для стороннього, назвою. Здається, воно розташоване на краю світу, бо навколо тільки море й небо. Туристи навідаються до селища рибалок, оглянуть Музей вулканів, насолодяться фантастичними стравами з риби... І чи не найбільша гордість жителів Стиккісхоульмуру – природа, яку вони беруть як найдорогоцінніший скарб.



▲ ЛІГАТНЕ (ЛАТВІЯ)

Містечку кількасот років. Туристи з цікавістю оглядають „історичний центр Лігетненської паперової фабрики” – єдиної у Латвії, насолоджуються красою Гауйського національного парку, оглядають таємний бункер часів СРСР. А ще досліджують штучні печери-льохи: тут відмінно зберігаються овочі й комфортно почуваються кажани – ви можете зустріти у схованках 8 видів цих дивних створінь (до речі, 2011- й оголошено Європейським роком кажана).

► ДЕЛЬФИ (ГРЕЦІЯ)

Коли Зевс відрядив двох орлів з двох країв світу, вони зустрілися на піфійській скелі – саме тут, як вважалося, знаходиться „пуп Землі”, який на той час охороняли дві Горгони. Це легенда, однак у Дельфах беруть і минушину, і сучасність, тому гості краю повсюди відчують подих історії (користуючись водночас, усіма досягненнями прогресу).

